

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Śląski
w Katowicach**

Data przeprowadzenia wizytacji: **16-17 stycznia 2025 r.**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	20
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	41
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	46
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	49
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	52
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	56
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59
5. Załączniki:	64
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	64

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Joanna Wójcik, członkini PKA

członkowie:

1. dr hab. Andrzej Moroz, ekspert PKA
2. dr hab. Małgorzata Latoch-Zielińska, ekspertka PKA
3. dr Jarosław Wagner, ekspert PKA ds. kształcenia nauczycieli
4. Norbert Napieraj, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Kamil Bonas, ekspert PKA ds. studenckich
6. Maciej Bień, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia polska prowadzonym na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednia wizytacja odbyła się w dniach 14-15 stycznia 2019 r. i stanowiła podstawę do wydania oceny pozytywnej (Uchwała Nr 490/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lipca 2019 r.).

Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez Uczelnię. Zespół odbył spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia oraz szczegółowego harmonogramu wizytacji. Zespół oceniający uczestniczył we wszystkich spotkaniach przewidzianych harmonogramem wizytacji, w tym spotkanie z Władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których zespół oceniający poinformował Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	literaturoznawstwo – 55 % językoznawstwo – 30 % polonistyka 15 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	edytorstwo i redakcja tekstu 60 godzin, 4 miesiące, 3 ECTS nauczycielska 120 godzin, 9 miesięcy, 7 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>edytorstwo i redakcja tekstu,</i> <i>literaturoznawstwo</i> <i>nauczycielska</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	247	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	2130-2190	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	109-112	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	147-159	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	89	

Nazwa kierunku studiów	filologia polska
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	literaturoznawstwo -70% Językoznawstwo - 30%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	<i>edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo - 60 godzin, 4 miesiące, 2 ECTS</i> <i>nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego - 30 godzin, 4 miesiące, 2 ECTS</i> <i>nauczycielska -30 godzin, 2 tygodnie, 3 ECTS</i>
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo,</i> <i>literaturoznawstwo</i> <i>nauczanie języka polskiego jako obcego</i>

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

	<i>i drugiego, nauczycielska</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	121	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁸	900-960	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	59-60	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	104-115	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	92	

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja	kryterium spełnione częściowo

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

procesu nauczania i uczenia się	
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia, określona dla studiów na kierunku filologia polska, wskazuje na komplementarną rolę literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz polonistyki jako tych dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek łączący polonistycznie zorientowane kształcenie filologiczne z dopełniającym je kształceniem specjalnościowym. Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest edukacja studentów na wysokim poziomie merytorycznym, do czego prowadzi ścisłe powiązanie procesu dydaktycznego z badaniami naukowymi w zakresie nauk

humanistycznych, włączenie studentów do badań naukowych prowadzonych przez literaturoznawców, językoznawców oraz polonistów zatrudnionych w Instytucie Literaturoznawstwa, Instytucie Językoznawstwa i Instytucie Polonistyki oraz przygotowanie studentów do podejmowania i rozwiązywania problemów badawczych. Fundamentem tak określonej koncepcji jest funkcjonalne połączenie w procesie kształcenia przekazywania wiedzy teoretycznej ze wskazanych dziedzin z rozwijaniem umiejętności krytycznego myślenia, zadawania pytań i poszukiwania innowacyjnych rozwiązań oraz stworzenie możliwości zdobywania praktycznych umiejętności poprzez realizację zajęć laboratoryjnych oraz udział studentów w praktykach zawodowych. Studia na filologii polskiej mają służyć przygotowaniu studentów do pracy zawodowej, w której wykorzystane zostaną wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabyte na studiach polonistycznych oraz przygotowaniu do podjęcia pracy badawczej, zwłaszcza po studiach drugiego stopnia.

Program studiów na kierunku filologia polska jest zgodny z założeniami strategii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, uwzględnia konieczność indywidualizacji ścieżki kształcenia w ramach modułów ogólnoakademickich, wybieralnych modułów kierunkowych o charakterze konwersatoryjnym, modułów specjalnościowych i modułu dyplomowego. Kierunek filologia polska realizuje na studiach pierwszego stopnia Nową Koncepcję Studiów w Uniwersytecie Śląskim (NKS), która zakłada włączenie do programu studiów treści z innych dziedzin, które pozwalają na ukazanie zagadnień podejmowanych na studiach filologicznych w możliwie szerokiej perspektywie, służąc zarazem budowaniu świadomości studentów o specyfice metodologicznej i przedmiotowej innych dyscyplin. Działanie to stwarza pole do poszukiwania sposobów nowych rozwiązań problemów teoretycznych oraz odpowiadania na zróżnicowane potrzeby współczesnego świata.

Studenci studiów pierwszego stopnia poznają zarys historii literatury polskiej, poszerzają i pogłębiają wiedzę o historycznym rozwoju i współczesnym kształcie polszczyzny, w ramach zajęć teoretycznoliterackich są wyposażeni w narzędzia analizy i interpretacji tekstów umożliwiające im ich pogłębione i ukontekstowane rozumienie. W toku studiów kładzie się również nacisk na kształcenie praktycznych kompetencji komunikacyjnych, kulturę słowa i znajomość podstaw retoryki. Studia na kierunku przygotowują do czynnego uczestnictwa w kulturze ze szczególnym uwzględnieniem kultury literackiej oraz do refleksyjnego postrzegania przemian we współczesnych praktykach komunikacyjnych i językowych. Absolwenci studiów I stopnia uzyskują ogólnohumanistyczną i szczegółową wiedzę z zakresu nauki o literaturze polskiej i nauki o języku polskim, metodologii badań naukowych oraz ich praktycznego zastosowania, przygotowującą do prowadzenia podstawowych badań w dyscyplinach literaturoznawstwo, językoznawstwo i polonistyka, realizując jedną z trzech oferowanych specjalności: *edytorstwo i redakcję tekstu*, *literaturoznawczą* lub *nauczycielską* (wybierane po pierwszym semestrze studiów).

Osoba kończąca specjalność *edytorstwo i redakcja tekstu* jest przygotowana do pracy jako edytor dzieł literackich oraz innych tekstów kultury, korektor, adiustator i redaktor w redakcjach czasopism, wydawnictwach książkowych i w portalach internetowych lub do kontynuacji studiów na specjalności *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo*.

Absolwent specjalizacji *nauczycielskiej* na pierwszym stopniu uzyskuje pierwszą część przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela polonisty dotyczącą poziomu szkoły podstawowej – z możliwością uzyskania kwalifikacji do wykonywania zawodu po ukończeniu studiów magisterskich – zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki

i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453), a także w zgodzie z interpretacją przepisu przedstawioną w Stanowisku interpretacyjnym nr 11/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 6 października 2022 roku.

Absolwent specjalności *literaturoznawczej* prócz wiedzy z dyscypliny literaturoznawstwo nabywa także kompetencje komunikacyjne i organizacyjne przydatne w pracy naukowej i uczestnictwie w zróżnicowanych formach życia kulturalnego. Absolwent specjalności jest przygotowany do dalszych etapów kształcenia filologicznego na studiach drugiego stopnia.

Koncepcja i cele kształcenia na studiach drugiego stopnia zakładają pogłębienie wiedzy z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na wykorzystanie wiedzy z tych dyscyplin w dalszych badaniach naukowych lub w działalności zawodowej.

Studia drugiego stopnia uczą samodzielnej aktywności intelektualnej, pogłębionego rozumienia tekstów literackich oraz wszelkich innych wypowiedzi. Język i literatura omawiane są w kontekście ich funkcjonowania w związku z innymi dziedzinami życia społeczno-kulturalnego z uwzględnieniem głębokich przemian, którym one podlegają, i z poszanowaniem tradycji, z których wyrastają. Kierunek realizuje cele strategiczne Uczelni w zakresie innowacyjnego kształcenia i nowoczesnej oferty dydaktycznej dzięki indywidualizacji programu nauczania, urozmaiconej ofercie specjalnościowej, treściom programowym odpowiadającym przemianom metodologicznym w humanistyce, powiązaniu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi. Oferta specjalnościowa obejmuje cztery specjalności, które student wybiera na pierwszym semestrze: *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo, nauczycielska, literaturoznawstwo oraz nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego*.

Absolwent specjalności *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo* nabywa kwalifikacje do tego, by pracować jako edytor lub w takich pionach organizacyjnych wydawnictwa jak marketing, dystrybucja, promocja, pomoc prawnoautorska.

Na specjalności *nauczycielskiej* student uzupełnia przygotowanie zawodowe z pierwszego poziomu studiów i zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela uzyskuje uprawnienia do pracy we wszystkich typach szkół i we wszystkich rodzajach placówek oświatowych oraz uzyskuje przygotowanie merytoryczne i dydaktyczne do pracy w charakterze nauczyciela polonisty na wszystkich etapach edukacji.

Natomiast absolwent *nauczania języka polskiego jako obcego* zyskuje uprawnienia certyfikowania znajomości języka polskiego, a także pracy w charakterze lektora języka polskiego jako obcego.

Z kolei w ramach specjalności *literaturoznawstwo* student pogłębia specjalistyczną wiedzę z zakresu historii i teorii literatury, ze szczególnym uwzględnieniem nowych orientacji badawczych i po ukończeniu studiów jest przygotowany do roli znawcy literatury, dobrze orientuje się w dyskursach współczesnej humanistyki, posiada wiedzę ekspercką w dziedzinie procesów społeczno-kulturowych oraz przygotowanie do kolejnego etapu edukacji akademickiej, potrafi także twórczo uczestniczyć w życiu literackim przez kształtowanie postaw i animowanie wydarzeń o charakterze społeczno-kulturalnym i literackim.

Koncepcja i cele kształcenia na filologii polskiej mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz polonistyka dla pierwszego stopnia oraz w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo dla stopnia drugiego, do których kierunku został przyporządkowany, ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą na pierwszym i drugim stopniu. Pozostają tym samym w ścisłym związku z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie wymienionych dyscyplin. W odniesieniu do literaturoznawstwa obejmuje ona badania dotyczące historii literatury, teorii literatury i metodologii badań literackich, komparatystyki i teorii przekładu oraz edytorstwa naukowego. W odniesieniu do językoznawstwa dotyczy badań w zakresie gramatyki, semantyki, leksykografii i leksykologii, kultury języka i stylistyki, metodologii i historii językoznawstwa, gramatyki historycznej i historii języka, dialektologii i socjolingwistyki, a także glottodydaktyki. Zainteresowania badawcze kadry badawczo-dydaktycznej przekładają się na kształt oferty edukacyjnej, która wypracowywana jest w dialogu kierownictwa kierunku, członków rady dydaktycznej (w tym przedstawicieli studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego) oraz nauczycieli akademickich. Kierunek filologia polska prowadzony w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wyróżnia się interdyscyplinarnym ujęciem wybranych zagadnień dotyczących literatury, języka polskiego oraz polskiej kultury. Program studiów wiąże tradycyjnie pomyślaną filologię narodową m.in. z kulturą popularną i jej problematyką, z genderowymi i postkolonialnymi zagadnieniami, estetycznymi kontekstami współczesnych sztuk czy zagadnieniem gier komputerowych; poszerza dyscypliny literaturoznawstwa i językoznawstwa o pojęcia wywodzące się z wielu różnych paradygmatów metodologicznych i teoretycznych (m.in. psychoanaliza, feminizm, krytyka dyskursów rasy i etniczności, kulturalizm, krytyczna analiza dyskursu, lingwistyka cyfrowa).

Obecnie na studiach pierwszego stopnia realizowane są dwa programy. Wygasający program obowiązujący do roku akademickiego 2023/2024 (rok II i III studiów) jest zbudowany z trzech bloków: kierunkowych modułów kształcenia (niezależnie od wybieranej przez studentów specjalności mieści się tutaj 45 kursów/modułów), modułów specjalnościowych (w liczbie zależnej od specjalności: w przypadku *edytorstwa i redakcji tekstu* – 12, *dziennikarstwa i komunikacji kulturowej* – 9, *literaturoznawstwa* – 10, a w przypadku specjalności *nauczycielskiej* – 14) oraz modułów zgrupowanych pod nazwą „inne wymagania” (jednakowych dla każdej ścieżki specjalnościowej, w liczbie 10, do których należą między innymi *moduł społeczny* i *lektorat języka obcego nowożytnego*). Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych związanych z kierunkiem studiów, przekracza połowę wszystkich punktów przewidzianych w planie i programie studiów.

Natomiast program studiów pierwszego stopnia, który obowiązuje od roku akademickiego 2024/2025, jest zbudowany z czterech poziomów kształcenia: modułów kierunkowych, modułów dziedzinowych, modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe i modułów ogólnodostępnych. Na każdym z nich studiujący mają możliwość kształtowania własnego, unikatowego programu studiów przez swobodny wybór modułów obieralnych na poziomie kształcenia kierunkowego, modułów obszarowych i ogólnodostępnych. Na kierunku filologia polska zapewniono pełny dostęp do proponowanych w ramach kształcenia obszarowego modułów zgrupowanych w sześć obszarów. Obszary te to: *cyfrowy świat, ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, granice nauki, zdrowie i rozwój osobisty, środowisko naturalne i technologie, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość*. W każdym obszarze początkowo uruchamiane są po dwa moduły.

Program daje zatem studentowi możliwość wyboru zajęć; niezależnie od specjalności procentowy udział liczby punktów ECTS przypisanych tym modułom wynosi 49%. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych związanych z kierunkiem studiów, przekracza połowę wszystkich punktów przewidzianych w planie i programie studiów. Studiujący filologię polską na studiach pierwszego stopnia mają dodatkowo wolny wybór modułów dostępnych w ramach kształcenia ogólnouniwersyteckiego, w tym w zakresie kształcenia językowego i Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU) z poziomu kształcenia ogólnouniwersyteckiego. Studenci na drugim stopniu studiów również korzystają z oferty otwartych modułów ogólnoakademickich, z tak zwanej Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej, których obecność w programie studiów pozwala rozwijać indywidualne zainteresowania studentów i poszerzać znajomość innych dyscyplin.

Przyjęta koncepcja kształcenia kierunkowego zakłada, że pierwsze semestry studiów pierwszego stopnia mają służyć nabyciu i ugruntowaniu przez studentów wiedzy, kompetencji i umiejętności z zakresu podstawowych działów wiedzy o literaturze i kulturze, języku polskim. Wzmocnieniem tego procesu ma być realizacja modułów wspierających kształcenie kierunkowe oraz modułów gwarantujących stosowne kształcenie językowe, udział w zajęciach z *wychowania fizycznego* czy skorzystanie z zestawu treści do samodzielnej obsługi studiów. Do programu studiów wprowadzono możliwość wyboru przez studentów czterech różnych zajęć tematycznych proponowanych w ramach modułów: *konwersatorium historycznoliterackie*, *konwersatorium językoznawcze* i *konwersatorium teoretycznoliterackie*. Moduły te są realizowane semestrach od II do V, a ich tematyka jest zmienna (z zasady zakres tematyczny poszczególnych zajęć obieralnych jest powiązany z głównymi tematami badawczymi realizowanymi w jednostce, ale również z aktualnymi i prognozowanymi trendami badawczymi i oczekiwaniami rynku pracy).

Podsumowując, realizacja programu studiów obejmuje moduły (grupy zajęć): (a) kierunkowe – obowiązkowe, związane z najważniejszymi subdyscyplinami literaturoznawstwa (w tym np.: teorią literatury, historią literatury) i językoznawstwa (w tym m.in.: socjolingwistyką, semantyką, pragmatyką, gramatyką synchroniczną i diachroniczną, dialektologią), a także wybierane, tematycznie pozostające w obszarze wybranej przez studenta specjalności; (b) dziedzinowe, w tym przypadku humanistyczne, pod nazwą *nowoczesna komparatystyka*; wspomniane już (c) moduły obszarowe wspierające kształcenie kierunkowe; a także (d) moduły ogólnodostępne, do których zaliczają się *lektoraty języków obcych*, zajęcia z *wychowania fizycznego* (prowadzone są w różnorodnych dyscyplinach; student ma prawo wybrać dyscyplinę, która go interesuje) oraz *otwarty moduł ogólnouniwersytecki*. Integralną częścią programów studiów pierwszego i drugiego stopnia są praktyki zawodowe, realizowane przez studentów na wszystkich oferowanych specjalnościach.

Studenci kierunku filologia polska mają możliwość podjęcia kształcenia w ramach dodatkowej (drugiej) specjalności. Studia na drugiej i kolejnej specjalności są płatne (zgodnie z Zarządzeniem Rektora UŚ nr 1 08/2020).

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia polska zostały określone we współpracy ze studentami i z pracodawcami poprzez uwzględnienie ich opinii. Dzięki uwzględnieniu kształcenia modułowego i specjalizacyjnego koncepcja odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy. Uczelnia na bieżąco monitoruje raporty

przygotowywane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach i zasoby udostępniane w ramach ogólnopolskiego projektu „Barometr zawodów. Prognoza zapotrzebowania na pracowników” i na podstawie pozyskanych informacji dokonuje modyfikacji koncepcji i programu studiów. Na przykład, doskonaląc program studiów nauczycielskich uwzględniono nie tylko zmiany z zakresu tzw. prawa oświatowego (kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, kształcenia nauczycieli, podstaw programowych), ale także fakt, że w regionie utrzymuje się dosyć duże zapotrzebowanie na pedagogów. W wyniku konsultacji ze środowiskiem studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych wprowadzono w ostatnich latach zmiany w koncepcji kształcenia i programie studiów, np. wprowadzono odrębne zajęcia, które przygotowują przyszłych nauczycieli polonistów do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych; opracowano modyfikację treści wykładu: *prawny i etyczny wymiar działań edukacyjnych*; wprowadzono nowe zajęcia: *humanistyczna edukacja środowiskowa*; w nowym programie filologii polskiej na studiach pierwszego stopnia wprowadzono ćwiczenia *sztuka występów publicznych*; dla specjalności *literaturoznawczej* wprowadzono zajęcia *projekt społeczno-kulturowy oraz literatura a postpiśmienność*; dla specjalności *edytorstwo i redakcja tekstu* - zajęcia *składnia praktyczna oraz elektroniczny warsztat pracy edytora*; w ramach reformy studiów drugiego stopnia przemodelowano koncepcję dotychczasowej specjalności *edytorstwo i redakcja tekstu* na *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo*.

Koncepcja kształcenia na filologii polskiej zakłada nabycie przez absolwentów umiejętności korzystania z metod i technik kształcenia na odległość dzięki zapoznawaniu ich z humanistycznymi zasobami cyfrowymi, które wspomagają tradycyjną edukację literaturoznawczą i językoznawczą. W ramach wykładów z modułu MOB udostępnia się studentom pakiety wiedzy – nagrane wykłady, z którymi muszą się zaznajomić przed realizacją zajęć warsztatowych. Do takiej formy kształcenia, związanej z możliwością wykorzystywania metod i technik na odległość, studenci są przygotowywani już w pierwszym tygodniu zajęć na pierwszym roku studiów podczas Dni Adaptacyjnych.

Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku filologia polska pozostają w zgodzie z założoną koncepcją i celami kształcenia odpowiednio dla studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Ich charakter odpowiada problematyce badawczej literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także polonistyki, uwzględniając specyfikę kierunku. Uwzględniają także odniesienia do wiedzy, umiejętności i kompetencji, z którymi można powiązać efekty uczenia się dla zajęć specjalizacyjnych.

Efekty uczenia się są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach pierwszego stopnia oraz poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach drugiego stopnia ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą. Są zróżnicowane w trzech aspektach: złożoności i stopnia pogłębienia problemów, do których podejmowania studenci są przygotowywani; powiązania wiedzy i umiejętności ze specyfiką poszczególnych dyscyplin naukowych; zróżnicowania obszarów objętych badawczą refleksją. Ogólne efekty uczenia się założone dla kierunku, odnoszące się do dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz w przypadku studiów pierwszego stopnia do polonistyki, w sposób trafny i specyficzny opisują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów filologii polskiej. Efekty te zostały uszczegółowione przez efekty sformułowane dla zajęć lub grup zajęć, określone dla obu poziomów studiów w sposób specyficzny dla wymienionych dyscyplin oraz pozostają w zgodzie z obecnym stanem wiedzy w tych dyscyplinach i z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni.

Najważniejsze efekty uczenia się sformułowane dla filologii polskiej powiązane są z dyscyplinami literaturoznawstwo, językoznawstwo oraz polonistyka. Obejmują na pierwszym stopniu wiedzę o periodyzacji procesu historycznoliterackiego, terminologii, teorii i nurtach metodologicznych z zakresu literaturoznawstwa, a także współczesnych metodach analizy i interpretacji różnych tekstów kultury. W zakresie językoznawstwa kluczowe efekty uczenia się dotyczą podstawowej terminologii, teorii i nurtów metodologicznych, także dziejów języka, jego złożoności, wielofunkcyjności oraz norm, a także kompleksowej natury języka polskiego na tle języków europejskich oraz jego złożoności i historycznej zmienności znaczeń. Do polonistyki odnoszą się efekty dotyczące znajomości terminologii, metodologii oraz kierunków rozwoju i najnowszych osiągnięć tej dyscypliny. Najważniejsze efekty uczenia się sformułowane dla drugiego stopnia obejmują wiedzę przedmiotową i metodologiczną w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa.

Efekty uczenia się wskazują także na umiejętności badawcze i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej absolwenta – studenci na studiach pierwszego stopnia uczą się samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności przygotowujące ich do podjęcia badań naukowych, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz m.in. wyszukiwać, analizować i integrować informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych w celu wykorzystania ich we własnych pracach badawczych z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz polonistyki, potrafią także wyzyskać nabytą wiedzę, interpretować i analizować teksty naukowe z zakresu tych dyscyplin, uwzględniając kontekst historyczny, kulturowy i cywilizacyjny. Na studiach drugiego stopnia studenci nabywają umiejętności pozwalające na samodzielne przygotowanie rozprawy naukowej, obejmujące zgromadzenie materiału, wybór metody badawczej, postawienie i obronę tezy, selekcję bibliografii, a także krytyczne ustosunkowanie się do wiedzy na dany temat. Uzyskują kompetencje społeczne niezbędne nie tylko w pracy badawczej, lecz i w pracy zawodowej poza uczelnią – m.in. umiejętność pracy w zespole, definiowania celów, planowania zadań i organizacji własnego warsztatu pracy czy praktycznego spożytkowania własnej kreatywności. Na studiach pogłębiane są również kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej, umożliwiające absolwentowi profesjonalne organizowanie własnego warsztatu badawczego i krytyczną ocenę swoich dokonań. Absolwenci studiów na kierunku filologia polska przygotowani są także do zawodowego angażowania się w życie społeczne, naukowe i kulturalne.

Na studiach drugiego stopnia w treściach efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku nie zostały uwzględnione bądź uwzględniono w niepełny sposób następujące kompetencje:

1. w zakresie wiedzy (zna i rozumie): (P7S_WK) – fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości;
2. w zakresie umiejętności (potrafi): (P7S_UO) – kierować pracą zespołu; współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach; (P7S_UU) – samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie;
3. w zakresie kompetencji społecznych (jest gotów do): (P7S_KO) – wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działań na rzecz interesu publicznego; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.

Liczba efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia świadczy o znacznym rozdrobnieniu i uszczegółowieniu: 25 efektów dotyczy wiedzy, 17 umiejętności i 17 kompetencji społecznych, ponadto sposób ich formułowania jest zakorzeniony w KRK, np. zna w stopniu zaawansowanym założenia i metody współczesnych metodologii językoznawczych (m.in. stylistyki historycznej, semantyki historycznej, semantyki kognitywnej, genologii lingwistycznej, analizy dyskursu, pragmatyki, socjolingwistyki) (K_W19); potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować, oceniać i użytkować informację źródłową i naukową w zakresie literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz dyscyplin pokrewnych; potrafi na tej podstawie formułować krytyczne wnioski (K_U01).

Ponadto nie można wiązać pojedynczych efektów uczenia się z kilkoma charakterystykami PRK, bo ich zakresy są rozdzielne i nie jest możliwe, by pojedynczy efekt uszczegółowił do specyfiki kierunku jednocześnie kilka ogólnych charakterystyk PRK, np. zna główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań stosowanych w naukach humanistycznych oraz społecznych; rozumie postulat wielości paradygmatów oraz interdyscyplinarności prowadzenia badań (K_W02 – 2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK); potrafi pod kierunkiem opiekuna naukowego przygotować pracę magisterską, odpowiadającą wszystkim standardom wypowiedzi akademickiej (K_U14 – 2018_P7S_UO, 2018_P7S_UU). Ogólne efekty uczenia się zakładają osiągnięcie umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganych przepisami prawa poziomach: absolwent pierwszego stopnia potrafi posługiwać się wybranym językiem obcym nowożytnym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego. Natomiast dla studiów drugiego stopnia nie sformułowano efektu odnoszącego się wprost do zakładanego osiągnięcia przez absolwenta poziomu B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, co jest wymogiem PRK. Efekt odnoszący się do kształcenia umiejętności komunikowania się w języku obcym ma brzmienie:

K_U16 „[student] porozumiewa się w języku obcym, posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym; posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku”.

Efekty uczenia się założone dla kierunku filologia polska są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji, np. efekt kierunkowy na I stopniu zakłada, że absolwent „zna i rozumie teorie, terminologię oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej właściwe dla polonistyki i literaturoznawstwa (historii literatury polskiej, teorii literatury, analizy i interpretacji tekstu)” lub „potrafi dokonywać pogłębionej oceny, krytycznej analizy i syntezy informacji oraz źródeł”, czy efekt kierunkowy na II stopniu zakłada, że absolwent „posiada szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych z dziedziny literaturoznawstwa” lub „potrafi rozważyć problem badawczy z perspektywy kilku metodologii literaturoznawczych, dobierając stosowną egemplifikację”.

Także efekty uczenia się, które określone zostały w sylabusach dla poszczególnych zajęć, potwierdzają możliwość stworzenia systemu ich weryfikacji dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania, np. po zajęciach *antyczne źródła kultury literackiej* na studiach I stopnia: student potrafi „wziąć udział w grupowej dyskusji poświęconej interpretacji tekstu literackiego” lub po zajęciach *gramatyka funkcjonalna języka polskiego* - student potrafi „wskazywać w analizowanych tekstach nowe fakty językowe”.

W związku z prowadzeniem specjalności *nauczycielskiej* na kierunku filologia polska, studenci powinni osiągnąć efekty uczenia się sformułowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Opracowane przez Uczelnię, w programie studiów kierunku filologia polska, ogólne efekty uczenia się zostały poprawnie przygotowane i są zgodne z zapisami zawartymi ww. rozporządzeniu. Uczelnia przyporządkowała wszystkie ogólne efekty uczenia się, wynikające ze standardu kształcenia nauczycieli, dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Koncepcja kształcenia pokazuje klarowny podział kształcenia nauczycielskiego: na studiach pierwszego stopnia realizowane jest kształcenie przygotowujące do pracy w szkole podstawowej, a na studiach drugiego stopnia do pracy w szkole ponadpodstawowej.

Szczegółowe efekty uczenia się, odnoszące się do ww. rozporządzenia, zostały zawarte w kartach zajęć. Uczelnia przypisała szczegółowe efekty uczenia się do zajęć realizowanych w grupach B, C i D standardu kształcenia, jednak nie wszystkie efekty uczenia się zawarte w kartach zajęć są w pełni zgodne ze standardem. W kartach zajęć występują modyfikacje, łączenie lub parafrazy szczegółowych efektów uczenia się zawartych w ww. rozporządzeniu. W rezultacie czego studenci mogą osiągać niekompletne lub inne efekty uczenia się niż określa standard. Przykładem niepoprawnego sformułowania szczegółowych efektów uczenia się są zapisy w kartach następujących zajęć:

- *dydaktyka języka i literatury w szkole podstawowej I i II* (pierwszy stopień) – karta zajęć zawiera 9 efektów, w których nastąpiło połączenie efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w jedną treść efektu:

Efekt nr 1 – „Zna elementarną wiedzę z językoznawstwa i literaturoznawstwa, zna podstawową terminologię w tym zakresie; zna wiedzę nt. celów ogólnych i szczegółowych edukacji polonistycznej w szkole podstawowej, nt. integracji wewnątrz- i międzyprzedmiotowej oraz nt. sposobów wyznaczania i formułowania celów tej edukacji oraz umie samodzielnie wyznaczać i formułować cele kształcenia językowego i literackiego w szkole podstawowej. Realizuje szczegółowe efekty uczenia się: D1.W1, D1.W2, D1.W3, D1.U1.” połączył cztery efekty szczegółowe standardu dotyczące 1) E.1.W1. miejsca danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych, 2) E.1.W2. podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć; 3) E.1.W3. integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału; 4) E.1.U1. identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;

Efekt nr 2 – „Ma uporządkowaną wiedzę na temat polonistycznych kompetencji zapisanych w podstawie programowej dla szkoły podstawowej, zna metody nauczania – konwencjonalne i niekonwencjonalne, wybrane programy autorskie i podręczniki szkolne do języka polskiego (ich strukturę, funkcje i kryteria oceny) na tym etapie edukacyjnym oraz umie dokonać ich analizy pod kątem celów i treści kształcenia i w efekcie wykonać rozkład materiału. Realizuje szczegółowe efekty

uczenia się: D1_W5, D1_W6, D1_U1, D1_U2” połączył cztery efekty szczegółowe standardu dotyczące 1) E.1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć; 2) E.1.W6. metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym; 3) E.1.U1. identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi; 4) E.1.U2. przeanalizować rozkład materiału;

Efekt nr 3 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W4, D1.W7, D1.U4, D1.U5, D1.K7.

Efekt nr 4 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W8, D1.W9, D1.U3, D1.K4.

Efekt nr 5 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W7, D1.U5.

Efekt nr 6 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W6, D1.U1, D1.U3.

Efekt nr 7 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W6, D1.U4, D1.K1.

Efekt nr 8 – parafrazuje efekt o oznaczaniu D1.U7.

Efekt nr 9 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.K5, D1.K6.

- *dydaktyka języka i literatury w szkole ponadpodstawowej* (II stopień) – karta zajęć zawiera 8 efektów, w których nastąpiło połączenie efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w jedną treść efektu:

Efekt nr 1 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W2, A1.W6, A1.U1, A1.U3, D1.W2, D1.W1, D1.U3.

Efekt nr 2 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W2, D1.W3, D1.U1.

Efekt nr 3 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W8, D1.U9.

Efekt nr 4 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.U8, D1.U9.

Efekt nr 5 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W18, D1.W10, D1.W11, D1.W12, D1.U8, D1_U11.

Efekt nr 6 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.U5, D1.U7, D1.W7, D1.W8.

Efekt nr 7 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.U4, D1.U5, D1.U6, D1.K6.

Efekt nr 8 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.K5, D1.K9.

- *dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej* - karta zajęć zawiera 10 efektów, w których nastąpiło połączenie efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w jedną treść efektu:

Efekt nr 1 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W2, A1.W7, A1.U1, A1.U4, D1.W1, D1.W2, D1.U3.

Efekt nr 2 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W2, D1.U1.

Efekt nr 3 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W7, A1.W10, D1.U7.

Efekt nr 4 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W5, D1.W6, D1.U4, D1.U7.

Efekt nr 5 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W19, D1.W10, D1.W11, D1.W12, D1.U8, D1.U9.

Efekt nr 6 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.W5, D1.U7.

Efekt nr 7 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.W15, A1.W17, A1.K8.

Efekt nr 8 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.U3, D1.U4.

Efekt nr 9 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu D1.U5, D1.K1, D1.K2, D1.K6.

Efekt nr 10 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu A1.K05, A1.K15, D1.K7.

- *pedagogika* (II stopień) karta zajęć zawiera 14 efektów, w jednym z nich nastąpiło niepoprawne połączenie z innym efektem:

Efekt nr 9 – „Potrafi zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie. Realizuje szczegółowe efekty uczenia się: B2.U6, B3.U4” niepoprawnie dołącza efekt o oznaczeniu B3.U4 wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;

- *prawny i etyczny wymiar działań edukacyjnych* (II stopień) - karta zajęć zawiera 9 efektów, w których nastąpiło połączenie efektów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w jedną treść efektu. Ponadto przedmiot został zaliczony przez uczelnię do przedmiotów z grupy B1. psychologia, a wykorzystano w nim także efekty z grupy B.2 oraz D.2

Efekt nr 1 – parafrazuje efekt o oznaczaniu B.2.W1.

Efekt nr 2 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.2.W1, B.2.W2, B.2.W4.

Efekt nr 3 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.2.W1, B.1.K2 oraz niepoprawnie opisuje efekt B.3.U4 jako „Potrafi udzielać pierwszej pomocy”, gdzie brzmienie efektu w rozporządzeniu jest następujące B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;

Efekt nr 4 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.1.W5 – niepoprawnie użyty efekt z grupy efektów psychologicznych dot. np. wypalenia zawodowego czy stresu), B.2.W2.

Efekt nr 5 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.2.W1, D.2.W2.

Efekt nr 6 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.2.W2, B.2.U2, B.2.U3.

Efekt nr 7 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.2.U1, B.2.W2.

Efekt nr 8 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.1.U8, B.2.U2, B.2.U3. oraz wykorzystuje efekt o nieznanym oznaczeniu B.1.K4, którego nie ma w standardzie.

Efekt nr 9 – łączy i parafrazuje efekty o oznaczaniu B.1.K1, B.1.K2, B.2.K2.

- *wiedza o uczniu o specjalnych potrzebach edukacyjnych* (drugi stopień) – zajęcia zaklasyfikowane do grupy zajęć psychologicznych, łączą efekty z grupy B.1, B.2 oraz C standardu.

Efekt nr 2 – niepoprawnie wykorzystuje efekt „B.1.W4 - Zna i rozumie zagadnienia dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacji prawnych, form i zasad udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty.” Treść tego efektu przydzielona jest do grupy efektów z pedagogiki o oznaczeniu B.2.W9.

W przypadku pozostałych efektów nastąpiło parafrazowanie treści efektów względem efektów ze standardu.

- *literatura dla dzieci i młodzieży* - zajęcia zaliczone do grupy D, karta zajęć zawiera 8 efektów, brak przypisanych szczegółowych efektów ze standardu.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz polonistyka, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne osiąganego przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. W opisach efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia zastrzeżenia budzi brak odniesień do wszystkich wskazanych w PRK charakterystyk oraz sposób ich formułowania, który jest zakorzeniony w KRK. Kolejną kwestią jest brak efektu odnoszącego się wprost do zakładanego osiągnięcia przez absolwenta poziomu B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, co jest wymogiem PRK dla studiów drugiego stopnia.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zawierają pełny zakres ogólnych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571). Szczegółowe efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć (sformułowane w sylabusach zajęć) w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela tylko częściowo odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. nieuwzględnienia w efektach uczenia się dla studiów drugiego stopnia wszystkich wskazanych w PRK charakterystyk;
2. języka efektów uczenia się dla studiów na drugiego stopnia, nawiązującego do Krajowych Ram Kwalifikacji zamiast PRK;
3. braku określenia wprost zakładanego do osiągnięcia przez studentów studiów drugiego poziomu biegłości ESKOJ w zakresie języka obcego;
4. niepełnego dostosowania szczegółowych efektów uczenia się założonych dla zajęć w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela do efektów uczenia się określonych w standardzie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Sformułowanie efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia zgodnie z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji i uwzględnieniem wszystkich wskazanych w niej charakterystyk.
2. Dostosowanie formuły efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia do Polskiej Ramy Kwalifikacji.
3. Uzupełnienie efektów uczenia się dla drugiego stopnia o zapis dotyczący kształcenia w zakresie języka specjalistycznego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
4. Poprawne sformułowanie i przypisanie szczegółowych efektów uczenia się, wynikających ze standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, wraz z ich treścią do sylabusów poszczególnych zajęć.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.

Program studiów na kierunku filologia polska ze względu na dynamiczne zmiany cywilizacyjne, powodowane głównie rozwojem technologicznym przechodzi w ostatnim czasie gruntowną reformę. Przeprowadzone modyfikacje były częścią prac nad wdrożeniem tzw. Nowej Koncepcji Studiów (NKS) na studiach drugiego stopnia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w latach 2020-2023. Na zmianę sposobu kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wpłynęły także zmiana ustroju uczelni (nowa struktura UŚ zaczęła obowiązywać 1 października 2019 r.) oraz utworzenie dyscypliny polonistyka (czerwiec 2023 r.). Zakończono już pierwszy etap tej przebudowy, czego efektem jest wdrożenie nowego programu studiów pierwszego stopnia od roku 2024/2025. Na etapie przygotowawczym jest modyfikacja programu studiów drugiego stopnia, tak by absolwenci studiów pierwszego stopnia, kształcący się już wg NKS weszli w „nową ścieżkę” studiów magisterskich.

Nowy program studiów jest zbudowany z czterech poziomów kształcenia: modułów kierunkowych, modułów dziedzinowych, modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe i modułów ogólnodostępnych. Moduły kierunkowe stanowią rdzeń kształcenia, który składa się z pięciu sekwencji modułów: historycznoliterackich, teoretycznoliterackich, językoznawczych (w tym: historycznojęzykowych) oraz ogólnych. Moduły historycznoliterackie wprowadzają studenta w myślenie o procesie historycznoliterackim, od jego antycznych źródeł, po literaturę najnowszą. Dopełnieniem przedmiotów obowiązkowych są wybieralne, autorskie i zróżnicowane konwersatoria historycznoliterackie, których treści obejmują specjalistyczne zagadnienia monograficzne albo charakterystyczne dla danej epoki, międzyepokowe. Treści programowe z modułów teoretycznoliterackich obejmują natomiast wiedzę na temat teorii oraz metodologii badań literackich oraz podstawowych zasad i szkół sztuki interpretacji. Również tutaj studenci mają w ofercie wybieralne konwersatoria teoretycznoliterackie, mające na celu praktykowanie sztuki interpretacji.

Moduły językoznawcze obejmują treści dotyczące języka polskiego i jego rozwoju, terminologii, teorii i metod językoznawstwa. Wzbogaceniem kierunkowych modułów językoznawczych są wybieralne konwersatoria językoznawcze, poszerzające dotychczasową wiedzę, umożliwiające rozwijanie zainteresowań językoznawczych oraz wykształcenie kompetencji językowych przydatnych poloniście.

Moduły kształcenia ogólne i propedeutyczne obejmują treści związane polonistycznym warsztatem oraz podstawami ogólnej wiedzy humanistycznej.

Treści związane z rozwijaniem kompetencji komparatystycznych oraz interdyscyplinarnych mieści w sobie dziedzinowy moduł humanistyczny.

Moduły obszarowe, będące jednym z ważniejszych filarów NKS, swoimi treściami mają wspierać kształcenie kierunkowe poprzez włączenie do klasycznej polonistyki problematyki z innych dyscyplin oraz dziedzin. Studenci wybierali w obecnym roku akademickim np. zajęcia dotyczące zagadnień klimatycznych (zielone technologie, katastrofalne żywioły) oraz sztucznej inteligencji. W ramach modułów ogólnodostępnych realizowane jest kształcenie w zakresie języka obcego oraz tzw. OMU (*otwarty moduł uniwersytecki*, wybieralny w ramach oferty ogólnouniwersyteckiej).

Rdzeniem programu dla studiów drugiego stopnia są moduły kierunkowe, zbudowane wokół rozbudowanego modułu dyplomowego. Treści programowe dla tego etapu kształcenia zapewniają pogłębienie i rozszerzenie specjalistycznej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w obszarze literaturoznawstwa oraz językoznawstwa.

Na studiach pierwszego stopnia realizowany jest czterosemestralny kurs wybranego języka obcego (120 h lektoratu), kończący się egzaminem, przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – w efekcie student uzyskuje kompetencje językowe na poziomie B2. Natomiast na studiach drugiego stopnia nie zaplanowano lektoratu języka obcego, którego celem ma być osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie B2+. Zgodnie z zarządzeniem rektora, realizowane są wybrane zajęcia w języku obcym (30h konwersatorium), w ramach których studenci realizują literaturoznawczy lub językoznawczy kurs prowadzony w języku innym niż polski, dzięki czemu zapoznają się ze specjalistycznym słownictwem i filologiczną siatką pojęć oraz wzbogacają swoje umiejętności w zakresie konwersacji w języku obcym na tematy filologiczne, a w konsekwencji uzyskując kompetencje językowe mają osiągnąć poziom B2+. Zapisy w sylabusie do tych zajęć nie dają gwarancji, że wybrane zajęcia w języku obcym rzeczywiście służą kształceniu językowemu, tzn., że efekty uczenia się i treści programowe dotyczą nauczania języka obcego i zapewniają osiągnięcie wskazanego przepisami prawa poziomu. Ponadto opis modułu jednoznacznie wskazuje, iż oferta dotyczy tylko języka angielskiego. Podsumowując, treści programowe na filologii polskiej zgodne są z założonymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz polonistyka, do których został przyporządkowany kierunek, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów obejmuje treści programowe dotyczące, odpowiednio do danego poziomu studiów, wiedzy z zakresu historii literatury polskiej i obcej oraz językoznawstwa synchronicznego i diachronicznego; terminologii historycznoliterackiej, teoretycznoliterackiej, językoznawczej i komparatystycznej pozwalające na wykształcenie umiejętności krytycznej lektury dzieł naukowych z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, rozumienie i objaśniania zjawisk literatury oraz kultury w kategoriach ich wzajemnych relacji i oddziaływań; analizowanie i interpretowanie historycznych i współczesnych zjawisk językowych, a także literatury polskiej oraz zjawisk jej towarzyszących również w kontekście szerszym niż narodowy.

Treści programowe pozostają w zgodzie z badaniami prowadzonymi w tych dyscyplinach, które wykorzystywane są przez nauczycieli akademickich na zajęciach kierunkowych, seminariach dyplomowych oraz na zajęciach specjalnościowych, w tym też na konwersatoriach do wyboru, których problematyka jest ściśle powiązana z działalnością naukową prowadzoną przez wykładowców. Także tematyka prac dyplomowych prowadzonych na ocenianym kierunku studiów potwierdza zgodność treści programowych z prowadzonymi na Uczelni badaniami. Zalecana do zajęć literatura wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich powiązanie z działalnością badawczą oraz współczesnymi tendencjami rozwojowymi literaturoznawstwa i językoznawstwa.

Treści programowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zapewniają studentom warsztat naukowy pozwalający na wykształcenie umiejętności formułowania problemów i stosowania różnych technik badawczych, gromadzenia i krytycznej selekcji materiału badawczego oraz kształtowania dyskursu naukowego w formie pisemnej i ustnej. Program studiów przewiduje także realizację treści programowych w zależności od wybranej przez studenta specjalności. W zależności od wybranej specjalności zawodowej studenci realizują treści programowe dotyczące prowadzenia lekcji języka

polskiego w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej, nauczania języka polskiego jako języka obcego, adiestacji i językowej redakcji tekstów pisanych, procesach organizacji pracy w wydawnictwie, specjalistycznej wiedzy literaturoznawczej.

Dobór treści dla poszczególnych zajęć należy ocenić jako zapewniający kompleksowość i odpowiedni poziom szczegółowości treści w odniesieniu do specyfiki poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Określony w programie studiów czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć do wyboru (w tym także modułów) zostały poprawnie oszacowane.

Liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć do wyboru (w tym także modułów i specjalności) zostały poprawnie oszacowane. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów są zgodne z przepisami, przy czym liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów nie została uszczegółowiona w sylabusach do zajęć. Przewidują one mniej lub bardziej rozbudowane opisy z podziałem na poszczególne aktywności składające się na pracę własną studenta. Jednocześnie sylabusy nie zawierają żadnej informacji na temat bilansu nakładu pracy studenta precyzującego, jakie formy jego aktywności wiążą się z „pracą bieżącą”, „przygotowaniem do zajęć” i z „przygotowaniem do weryfikacji efektów uczenia się”. Na ocenianym kierunku nie stosuje się działań mających na celu monitorowanie przyporządkowania punktów ECTS poszczególnym zajęciom i aktywnościom studenta. **Rekomenduje się** podjęcie takich działań, które pozwolą na właściwe szacowanie punktów ECST z uwzględnieniem pracy własnej studenta, co istotne jest zwłaszcza na etapie opracowywania zmian w programie studiów.

Przygotowanie do zawodu nauczyciela na kierunku filologia polska realizowane jest na pierwszym i drugim stopniu studiów. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje grupę zajęć psychologiczno-pedagogicznych oraz praktyki (grupa B), zajęcia w zakresie *podstaw dydaktyki* i *emisji głosu* (grupa C) oraz zajęcia dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć (grupa D) – nauczyciel języka polskiego. Na pierwszym i na drugim stopniu studiów realizowane są zajęcia w ramach zajęć z bloku A1. W zajęciach z grupy B (na pierwszym stopniu studiów: dwa zajęcia z zakresu *psychologii*, trzy zajęcia z zakresu *pedagogiki*; na drugim stopniu studiów: dwa zajęcia z zakresu *psychologii*, dwa zajęcia z zakresu *pedagogiki*) oraz praktyki wymagane standardem. W bloku C (pierwszy stopień studiów) umieszczono zajęcia *podstawy dydaktyki* oraz *emisji głosu*. Blok D zawiera zajęcia z zakresu przygotowania dydaktycznego (na pierwszym stopniu studiów cztery zajęcia z zakresu *dydaktyki w szkole podstawowej*, a na drugim stopniu studiów sześć zajęć z zakresu *dydaktyki w szkole ponadpodstawowej* oraz praktyki. Mając na uwadze, że szczegółowe efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć nie są w pełni tożsame ze standardem (niezgodności zostały opisane w kryterium 1), treści programowe mogą nie prowadzić do osiągnięcia efektów ze standardu i odwrotnie. W grupie D zajęć (np. *dydaktyka języka i literatury polskiej w szkole podstawowej I i II*, *dydaktyka języka polskiego w szkole ponadpodstawowej* (drugi stopień), *dydaktyka literatury w szkole ponadpodstawowej*) treści programowe są bardzo ogólnie

opisane, w kartach zajęć brakuje treści dotyczących integracji wewnątrz- i międzyprzedmiotowej; zagadnień związanych ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej; znaczenia kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej; sposobów organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć.

Harmonogram realizacji programu studiów I stopnia obejmuje 6 semestrów, w czasie których studenci realizują przewidzianą dla każdej specjalności liczbę godzin: 1. *edytorstwo i redakcja tekstu*: 2145 godzin; 2. *literaturoznawstwo*: 2190 godzin; 3. *nauczycielska*: 2130 godzin. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów i osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Natomiast harmonogram realizacji programu studiów drugiego stopnia obejmuje 4 semestry, w czasie których studenci realizują przewidzianą dla każdej specjalności liczbę godzin: 1. *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo*: 900 godzin; 2. *literaturoznawstwo*: 960 godzin; 2. *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego*: 930 godzin; 3. *nauczycielska*: 930 godzin.

Plan zajęć, kolejność zajęć oraz formy i organizacja zajęć są właściwe. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów i osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Standard kształcenia nauczycieli na realizowany jest na dwóch poziomach kształcenia łącznie. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela na pierwszym stopniu studiów z grupy B obejmują 135 godzin (9 ECTS) oraz 30 godzin praktyk (2 ECTS), z grupy C – 60 godzin (4 ECTS), z grupy D – 150 godzin (12 ECTS) oraz 90 godzin praktyk (5 ECTS). Na drugim stopniu studiów w grupie B – 75 godzin (7 ECTS), w grupie D realizowane jest 150 godzin (16 ECTS) zajęć oraz 30 godzin praktyk (3 ECTS). W ramach grupy zajęć B dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych. Powyższe zestawienie oznacza, iż liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych na pierwszym i drugim stopniu studiów, jak i nakład pracy wyrażony punktami ECTS spełnia minimalne wymagania określone rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Organizacja procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku na pierwszym i drugim stopniu na specjalności *nauczycielskiej* została zaprojektowana poprawnie, tygodniowy harmonogram zajęć został właściwie zaplanowany, a codzienne obciążenie czasem uczestniczenia w zajęciach umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobór form zajęć uwzględnia specyfikę nauczanych treści programowych i zapewnia osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Program studiów przewiduje zajęcia w formie wykładu, konwersatorium, ćwiczeń, laboratorium, seminarium, tutoringu, warsztatów i praktyk oraz lektoratu. Zajęcia realizowane są w różnych formach skorelowanych z potrzebami danych zajęć, a część z nich realizowanych jest w formie

dwuskładnikowej – wykład kursowy + konwersatorium/laboratorium/ćwiczenia. Właściwe są także proporcje między wykładami a pozostałymi formami zajęć, ze wskazaniem na dominację form aktywizujących studenta: na studiach pierwszego stopnia ok. 10% zajęć realizowanych jest w formie wykładów, a na studiach drugiego stopnia – ok. 16 % zajęć to wykłady, przy czym proporcje te zmieniają się w zależności od poszczególnych specjalności/specjalizacji, ze wskazaniem na przeważającą formę zajęć aktywizujących.

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku filologia polska uwzględniają grupy zajęć podlegające wyborowi przez studenta w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji: na studiach pierwszego stopnia zajęcia te obejmują 89 punktów ECTS (49%), na studiach drugiego stopnia – 92 punkty ECTS (76%). Studenci mają możliwość wyboru w ramach oferty zajęć kierunkowych, oferty zajęć z Modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe oraz z oferty Otwartych Modułów Uniwersyteckich, zajęć w ramach specjalności, lektoratu oraz seminarium dyplomowego (według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia).

Spełnione zostały także wymogi dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanym z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo oraz polonistyka. Na studiach z obu poziomów stanowi ona zdecydowanie ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia z grupy zajęć obligatoryjnych i wybieralnych, w tym także seminaria dyplomowe i konwersatoria kierunkowe.

Na filologii polskiej przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS na każdym poziomie kształcenia. Studenci realizują je w ramach Modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe na studiach pierwszego stopnia oraz w ramach Modułów społecznych ogólnouczelnianych i wydziałowych na studiach drugiego stopnia.

Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami przepisów prawa. Zgodnie z zarządzeniem rektora w danym cyklu kształcenia liczba uzyskanych przez studenta punktów ECTS na zajęciach realizowanych w formie kształcenia na odległość (zdalnych) waha się w przedziale 10–30%. Zajęcia takie realizowane są za pomocą platformy on-line, najczęściej w formie synchronicznej. Wybór kursów, które są realizowane w formie zdalnej, jest zgodny z wydziałową strategią kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W bieżącym roku akademickim są to m.in.: wykład *historia literatury polskiej epoki pozytywizmu*, wykład i ćwiczenia *historia literatury okresu Młodej Polski*; *elektroniczny warsztat pracy edytora* na pierwszym stopniu, zaś na drugim stopniu moduł specjalnościowy *współczesne wydawnictwo dla studentów specjalności edytorskiej*, ćwiczenia *literatura a inne sztuki*, *warsztaty dziennikarskie* oraz zajęcia z oferty OMU.

Repertuar stosowanych na ocenianym kierunku metod jest różnorodny i stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiając osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz właściwie wykorzystanie środków i narzędzi dydaktycznych. Metody kształcenia obejmują zarówno metody podające, jak i problemowe oraz aktywizujące. Są dobierane pod względem celów zajęć i ich formy, przykładowo, wykłady prowadzone są często przy wsparciu narzędzi multimedialnych, a także z elementami dyskusji. W trakcie konwersatoriów wykorzystuje się głównie metody aktywizujące i problemowe, takie jak metody heurystyczne, w tym burza mózgów, pogadanka, dyskusja, praca z tekstem, praca w parach czy praca projektowa. Tak dobrane metody

umożliwiają przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz polonistyki, np. dzięki metodom wykorzystywanym na seminariach dyplomowych, obejmującym m.in. różnorodne metody problemowe, które mobilizują studentów do samodzielnej analizy i interpretacji konkretnych zagadnień, czy metody aktywizujące rozwijające umiejętności komunikowania się na specjalistyczne tematy z obszaru humanistyki z zastosowaniem właściwej terminologii oraz umiejętności dostosowania poziomu wypowiedzi do kompetencji odbiorców. Hospitacje zajęć w czasie wizytacji potwierdziły trafność doboru metod prowadzenia zajęć.

W kształceniu na ocenianym kierunku stosowane są również metody i techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia wykorzystujące technologię informacyjną. Pełnią one przede wszystkim funkcję wspomagającą. Prowadzący wykorzystują dwie platformy on-line do prowadzenia modułów metodą blended learning – grupy mają prowadzone kursy równoległe do zajęć realizowanych w formie stacjonarnej. Umieszczane są tam prezentacje, literatura przedmiotu, materiały ćwiczeniowe w wersji elektronicznej, testy i kolokwia, dodatkowe materiały, instrukcje do ćwiczeń, opisy ćwiczeń, zadania oraz prowadzona jest korespondencja z osobą realizującą moduł. Część zadań ma formę samosprawdzającą się, co ułatwia studentom powtórzenie i utrwalenie wiedzy i zdobytych podczas zajęć umiejętności. W przypadku platformy Moodle są to kursy: *fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, *fonetyka historyczna języka polskiego* oraz *warsztat polonisty*. Na drugiej z platform prowadzone są także zaawansowane kursy jako zespoły, z wykorzystaniem dostępnych aplikacji i narzędzi. Jedną z propozycji wykorzystania narzędzi cyfrowych w dydaktyce zajęć historycznojęzykowych jest pomysł włączenia grywalizacji do zajęć z *fonetyki historycznej języka polskiego* (przygotowano grę o charakterze escape roomu, mającą na celu powtórzenie i ugruntowanie wiedzy z całego kursu). Taka różnorodność służy lepszemu osiągnięciu efektów uczenia.

Temu celowi służy również wzbogacenie tradycyjnych metod prowadzenia zajęć poprzez wprowadzenie nowoczesnych technologii. Dzięki nowoczesnym technologiom metody podające, dominujące podczas wykładów, wzbogacone zostają o pokaz lub prezentację, pełnią również funkcję wspomagającą proces studiowania (np. udostępnianie studentom przed sesją nagranych przez wykładowców wykładów na platformie, czy innych materiałów dydaktycznych prac ze specjalistycznym oprogramowaniem, symulacje, gry, itp.). Studenci na zajęciach mają możliwość doskonalenia umiejętności posługiwania się technologią cyfrową i informacyjną. Jest niezwykle ważne zwłaszcza w kształceniu przyszłych nauczycieli czy edytorów.

W ramach kształcenia językowego na *lektoracie języka obcego* jest wykorzystywany pełny repertuar metod od podających, przez problemowe, ćwiczeniowe i eksponujące, z naciskiem na ich aktywizującą formę. Metody te zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 na studiach I stopnia, także z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Metody kształcenia są w indywidualnych wypadkach dostosowywane do potrzeb studentów z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w oparciu o zasady tzw. Indywidualnego Dostosowania Studiów (IDS), które jest realizowane przy wsparciu koordynatorów ds. dostępności. Studentom z niepełnosprawnością umożliwia się uczestnictwo w zajęciach poprzez dostosowanie miejsc, harmonogramu czy formy zajęć dydaktycznych, w tym uczestnictwo w trybie zdalnym

w zajęciach prowadzonych stacjonarnie bądź organizację zajęć w trybie indywidualnym. Możliwe jest również wypożyczenie sprzętu i urządzeń specjalistycznych wspomagających proces uczenia się. Metody kształcenia pozwalają zatem na włączanie osób z niepełnosprawnością do normalnego procesu kształcenia, przy jednoczesnej indywidualizacji ścieżki dydaktycznej. Inną formą realizacji indywidualnych ścieżek kształcenia jest Indywidualny Organizację Studiów (IOS), jeśli uzyskają zgodę dziekana, oraz Indywidualny Tok Studiów (ITS).

Praktyki dla specjalności *nauczycielskiej* podzielono na trzy części na pierwszym stopniu studiów i jedną na drugim stopniu studiów. Na pierwszym stopniu studiów program obejmuje *praktykę zawodową psychologiczno-pedagogiczną* (30 h), *praktykę śródroczną w szkole podstawowej* (30 h) i *praktykę ciągłą w szkole podstawowej* (60 h). Na drugim stopniu studiów realizowana jest *praktyka dydaktyczna w szkole ponadpodstawowej* (30 h). Umieszczenie praktyk nauczycielskich w semestrach, po zajęciach kierunkowych i specjalnościowych, zapewnia dobre przygotowanie studentów do działań praktycznych. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk z ramienia instytucji umożliwiają prawidłową realizację praktyk, infrastruktura i wyposażenie miejsce odbywania praktyk umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Praktyki realizowane są na podstawie porozumienia w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych, zawieranego pomiędzy Uczelnią a szkołą. Opiekunami praktyk z ramienia Uczelni są prowadzący zajęcia związane z praktykami w danym semestrze, a opiekunem praktyk z ramienia zakładu pracy (szkoły) są nauczyciele prowadzący dane zajęcia dydaktyczne bądź nauczyciele – opiekunowie praktyk w ramach tzw. praktyki ciągłej. W trakcie praktyki psychologiczno-pedagogicznej opiekunem ze strony szkoły jest psycholog lub pedagog szkolny. Nadzór nad realizacją praktyk nauczycielskich realizowany jest poprawnie. Opiekun praktyk ze strony Uczelni pomaga dobrać, zatwierdza propozycje studentów w zakresie wyboru miejsca praktyk, weryfikuje dokumentację oraz dokonuje ich zaliczenia. Uczelnia przedstawiła wykaz instytucji, z którymi podpisała porozumienia w sprawie prowadzenia obowiązkowych praktyk studenckich nauczycielskich, na liście znajdują się szkoły podstawowe, ponadpodstawowych i zespoły szkół. Z uwagi na liczbę studentów na specjalności nauczycielskiej liczba placówek jest wystarczająca, a dobór miejsc praktyk jest poprawny.

Analiza treści programu praktyk wskazuje, że charakter wykonywanych czynności w wybranych szkołach jest zgodny z programem realizowanej praktyki i ma na celu realizację założonych efektów uczenia się. W karcie zajęć *praktyka zawodowa* ujęto: wymiar godzinowy obowiązkowych praktyk, cele i efekty uczenia się, które są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Sylabusy praktyk uwzględniają wszystkie niezbędne efekty uczenia się wynikające ze standardu kształcenia nauczycieli. Treści programowe zostały poprawnie przygotowane i korespondują z treścią efektów. Zarówno treści programowe określone dla praktyk, ich wymiar godzinowy, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów i dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a studenci nabywają szereg kompetencji praktycznych w swoim zawodzie. W dokumentacji toku praktyk prawidłowo dokonywano odnotowania: miejsca i terminu odbywania praktyk, charakterystyki instytucji, w której praktykę student odbywał, zakresu wykonywanych przez praktykanta zadań oraz opinii opiekuna praktyk studenckich. Ocena dotycząca realizacji poszczególnych zadań wynikających z programu praktyk miała charakter również jakościowy. Podział i przyporządkowanie typu praktyki do placówek w programie studiów jest poprawny. **Rekomenduje się** korektę dokumentacji praktyk, tj. raportu z przebiegu praktyki zawodowej, tak by opiekun studenta w szkole mógł ocenić stopień

realizacji przypisanych do praktyk szczegółowych efektów uczenia się. Obecnie w dokumentacji widnieje zapis „efekty uczenia się osiągnięte podczas realizacji praktyki”, a poniżej następuje wypisanie wszystkich przypisanych praktykom efektów bez możliwości ustosunkowania się do stopnia ich realizacji. Organizacja praktyk na ocenianym kierunku jest zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W zakresie specjalności nienauczycielskich, obecnie program studiów pierwszego stopnia przewiduje realizację praktyk zawodowych w ramach specjalności: *edytorstwo i redakcja tekstu* (w wymiarze 60 godzin) oraz na wygaszanej specjalności *dziennikarstwo i komunikacja kulturowa* (w wymiarze 60 godzin). Do roku akademickiego 2023/2024 program studiów przewidywał również realizację praktyk zawodowych dla specjalności *literaturoznawstwo* (w wymiarze 60 godzin) – obecnie program studiów nie przewiduje już realizacji praktyk dla tej specjalności. Na studiach drugiego stopnia program przewiduje realizację praktyk w ramach specjalności: *edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo* (w wymiarze 60 godzin) oraz *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego* (30 godzin). Przypisane dla praktyk zawodowych liczby punktów ECTS określone zostały poprawnie.

Określone w programie studiów dla kierunku filologia polska efekty uczenia się dla praktyk zawodowych na specjalnościach nienauczycielskich są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Praktyki realizowane są pod nadzorem opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy oraz merytorycznego opiekuna praktyk wyznaczonego z ramienia Uczelni.

Prawidłowy jest dobór instytucji, w których realizowane są praktyki. Studenci realizują praktyki m. in. w bibliotekach, redakcjach, wydawnictwach, szkołach i ośrodkach kształcenia językowego, instytucjach kultury.

Wspomniane wyżej fakty oraz przypisanie poszczególnych etapów praktyki do etapów studiów (rozkład w planie studiów) oraz korelacja z realizacją innych treści programowych zapewniają osiągnięcie efektów uczenia.

Określone w regulaminie metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia dla praktyk zawodowych określone zostały poprawnie i adekwatnie do specyfiki kierunku studiów i wyzwań profesjonalnego rynku pracy. Analiza dokumentacji praktyk wskazuje, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma kompleksowy charakter ze względu na odniesienie się do zakładanych dla zajęć efektów uczenia się, ale nie uwzględnia stopnia osiągnięcia tych efektów. **Rekomenduje się** zmodyfikowanie sposobu oceny przebiegu praktyk oraz oceny zajęć, tak aby ocena była w pełni kompleksowa dzięki odniesieniu do stopnia osiągnięcia przez studenta każdego z zakładanych efektów uczenia się. W pozostałym zakresie proces oceny nie budzi zastrzeżeń. Oceny dokonuje koordynator praktyk, który sprawuje również nadzór nad przebiegiem praktyk, przeprowadzając między innymi ich hospitację. Kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwia prawidłową realizację praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są w pełni zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk oraz nadzór nad ich realizacją odbywają się zgodnie ze stosownymi regulacjami wewnętrznymi w sprawie organizacji praktyk zawodowych. Wskazane formalnie, przyjęte i opublikowane zasady realizacji i nadzoru nad praktykami wskazują również osoby odpowiadające za realizację i nadzór nad praktykami wraz z określeniem zakresów odpowiedzialności. Jasno sformułowane są kryteria wyboru przez studentów miejsc odbywania praktyk, warunki kwalifikowania do odbycia praktyki, sposób potwierdzania osiągnięcia efektów uczenia się, zadania opiekunów praktyk oraz sposoby komunikacji.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów w wystarczającej liczbie, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe określone w powołanych wyżej regulacjach wewnętrznych. Zapewniona jest możliwość uznania efektów przewidzianych dla praktyk na podstawie przebiegu pracy zawodowej studenta. Istnieje stosowna dokumentacja regulująca tę kwestię, a przyjęte zasady są transparentne i umożliwiają rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia efektów w ramach dotychczasowej pracy zawodowej studenta.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają ocenie. W formułowanych ocenach brane są pod uwagę opinie studentów wyrażane w ankietach oraz w trakcie rozmów podsumowujących praktyki.

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej umożliwia realizację zajęć zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, także dzięki proporcjonalnemu rozłożeniu godzin zajęć w poszczególne dni oraz zachowaniu odpowiednich przerw między zajęciami. Kalendarz zajęć uwzględnia wskazane w organizacji roku okresy sesji egzaminacyjnych, umożliwiając studentom uzgodnienie terminów poszczególnych egzaminów wymaganych programem studiów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się pozwala na weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Koncepcja harmonogramu zajęć zakłada taki układ zajęć, aby studenci dysponowali co najmniej jednym dniem wolnym od zajęć dydaktycznych (najczęściej piątek), a zajęcia zdalne oraz stacjonarne nie były łączone w trakcie jednego dnia zajęciowego. Zasadą uwzględnianą przy układaniu harmonogramu zajęć jest także łączenie w pasma modułów do wyboru oraz seminariów dyplomowych, co ma na celu zapewnienie równego dostępu do kursów tematycznych. Stałe miejsce w harmonogramie zajęć mają zajęcia lektoratowe z języków obcych oraz moduły ogólnoakademickie społeczne. Należy też odnotować wprowadzenie 45-minutowego pasma konsultacyjnego (w godzinach 13.00-13.45), w którym nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu terminy konsultacji nie pokrywają się z zajęciami zarówno studentów, jak i pracowników.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach. Zastrzeżenia budzą zajęcia *wybrany przedmiot w języku obcym*. Aktualna oferta dotyczy tylko języka angielskiego, ponadto zakładane treści programowe tych zajęć nie dają gwarancji, że wybrany przedmiot w języku obcym rzeczywiście służy kształceniu językowemu, tzn., że efekty uczenia się i treści programowe dotyczą nauczania języka obcego i zapewniają osiągnięcie wskazanego przepisami prawa poziomu.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z uwagi na parafrazowanie treści szczegółowych efektów uczenia, ich niepoprawne przypisanie lub pominięcie w sylabusach zajęć.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych nienauczycielskich, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. treści programowych i sposobu realizacji zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia;
2. nieuwzględnienia pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

1. Podjęcie działań, które pozwolą na właściwe szacowanie punktów ECTS z uwzględnieniem pracy własnej studenta, co istotne jest zwłaszcza na etapie opracowywania zmian w programie studiów.
2. Korekta dokumentacji praktyk zawodowych (nauczycielskich i nienauczycielskich), tj. raportu z przebiegu praktyki zawodowej, tak by opiekun studenta w szkole lub innej instytucji przyjmującej miał możliwość oceny stopnia realizacji przypisanych do praktyk szczegółowych efektów uczenia się.

Zalecenia

1. Włączenie do programu studiów zajęć w języku obcym, których efekty uczenia się i treści programowe służą nauczaniu języka obcego i zapewniają osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie B2+.
2. Wprowadzenie do sylabusów zajęć na specjalności nauczycielskiej pełnego zakresu treści programowych odpowiadających szczegółowym efektom uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela,

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uczelnia formalnie wprowadziła i konsekwentnie stosuje warunki przyjęcia kandydatów na studia, które w szczegółach mają charakter spójny oraz przejrzyste. Dodatkowo opublikowane reguły wskazują na sposób uznawania efektów uczenia się i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym

oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Uniwersytet Śląski w Katowicach określił warunki rekrutacji na studia, wskazał kryteria kwalifikacji, jak również zdefiniował procedury rekrutacyjne. Tym samym Uczelnia stosuje opublikowane i przejrzyste zasady przyjęć kandydatów na studia, które wskazują na terminy przeprowadzania rekrutacji, dokumenty uprawniające do przystąpienia do samego procesu oraz zakres i przebieg postępowania kwalifikacyjnego. Dodatkowo zostały określone zasady przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych stopnia centralnego. Przyjęcie na studia na oceniany kierunek odbywa się w drodze rekrutacji, potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów lub przeniesienia z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. Kryteria przyjęcia na studia pierwszego stopnia są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Kwalifikacja odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości i uwzględnia – uzyskane na egzaminie maturalnym – oceny z przedmiotów język polski (waga 60%), język obcy nowożytny (waga 20%) oraz dowolny przedmiot z najwyższym wynikiem (waga 20%). Uwzględnione zostały również przeliczniki uzależnione od poziomu zdawanego przedmiotu. Tak sformułowane zasady rekrutacji są właściwe dla kierunku i zapewniają kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach wstępnych. Zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia z kolei nie mają charakteru selektywnego, gdyż dopuszczają do kwalifikacji osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra lub równoważny dowolnego kierunku studiów. Tak zdefiniowane zasady rekrutacji umożliwiają podjęcie studiów przez osoby, które nie posiadają wstępnej wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się w stopniu pogłębionym.

W przypadku rekrutacji na specjalność *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego*, realizowanej na studiach II stopnia, Uczelnia określiła, iż specjalność ta jest przeznaczona dla „osób, które chciałyby spełniać się jako lektorzy i nauczyciele kultury polskiej i języka polskiego jako obcego, animatorzy polskiej kultury za granicą, asystenci językowo-kulturowi w polskich szkołach, do których uczęszczają coraz częściej cudzoziemcy i reemigranci (...)”. Koncepcja kształcenia na tej specjalności nie zakłada nabycia uprawnień nauczycielskich, jednak taki zapis może sugerować, iż absolwenci mogą uzyskiwać uprawnienia do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć w szkole, zgodnie z wytycznymi określonymi w standardzie kształcenia nauczycieli. Wątpliwości z interpretacją informacji o uzyskiwanych uprawnieniach absolwentów tej specjalności zostały potwierdzone w trakcie spotkań ZO ze studentami oraz pracodawcami. W związku z powyższym **rekomenduje się** doprecyzowanie informacji przekazywanych studentom/kandydatom dotyczących uprawnień uzyskiwanych po ukończeniu specjalności *nauczanie języka polskiego jako drugiego* podczas rekrutacji na drugi stopień studiów. W sposób właściwy i selektywny zostały natomiast określone zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia o specjalności *nauczycielskiej*.

Stosowane przez Uczelnię zasady rekrutacji są jasne, jednolite i przejrzyste, nie zawierają zapisów dyskryminujących. Są one również bezstronne i umożliwiają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku, o ile zostaną spełnione przez nich wymagane kryteria formalne i merytoryczne. Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia jest lista rankingowa sporządzana na podstawie konkursu świadectw dojrzałości, przy uwzględnieniu wyników z różnych systemów matur i zmian w sposobie przeprowadzania egzaminów dojrzałości w poszczególnych latach, co pozwala na stworzenie porównywalnych warunków kwalifikacji dla wszystkich roczników kandydatów. Analogiczna lista rankingowa – sporządzona na podstawie konkursu dyplomów – jest podstawą

przyjęcia na studia drugiego stopnia. Uczelnia – za pośrednictwem swojej strony internetowej – informuje kandydatów o pożądanych kompetencjach cyfrowych, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu w tym zakresie.

Uczelnia dysponuje sformalizowaną procedurą potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. W obu wypadkach jest stosowany system ekspercki, w obrębie którego właściwa komisja składająca się z dyrektora kierunku oraz koordynatorów modułów weryfikuje i potwierdza uzyskane efekty uczenia się. W przypadku przenoszenia się z innej uczelni za weryfikację osiągnięć studenta odpowiada z kolei dziekan i dyrektor kierunku. Stosowany system zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się i ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów. W wyniku stosowanych procedur możliwe jest m.in. skrócenie czasu trwania studiów przez zaliczenie części modułów.

Stosowane przez Uczelnię zasady dyplomowania są trafne, specyficzne dla kierunku i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów. W szczególności ich stosowanie wynika z zapisów znajdujących się w Regulaminie studiów oraz w Regulaminie dyplomowania na studiach I i II stopnia na kierunku filologia polska, co tym samym wskazuje na dostosowanie zasad do warunków specyficznych dla danego kierunku studiów. Stosowane zapisy wskazują na konieczność wiązania tematyki pracy dyplomowej m.in. z profilem studiów oraz na zapewnienie poprzez kształt tematu zgodności ze stanem wiedzy i praktyką właściwą dla danego kierunku studiów, jak również powiązania z dyscyplinami, do których został on przyporządkowany. Dodatkowo potwierdzeniem efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy, w trakcie którego student m.in. przedstawia zakres prowadzonych przez siebie badań oraz odpowiada na pytania z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.

Stosowane przez Uniwersytet Śląski zarówno ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się, jak i metody służące ocenie stopnia ich osiągnięcia pozwalają na monitorowanie postępów w uczeniu się, jak również są zorientowane na studenta i motywują go do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, a także zapewniają uzyskanie przez niego informacji zwrotnej. Stosowane metody zapewniają ponadto sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Stosowany przez Uczelnię ogólny system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia równe traktowanie wszystkich studentów, w tym osób z niepełnosprawnością i przewiduje dostosowanie metod i organizacji kształcenia do indywidualnych ich potrzeb i możliwości. Wskazuje jednocześnie na terminy uzyskiwania zaliczeń, szczegółowe warunki tego procesu, jak również obowiązki studenta oraz nauczyciela akademickiego w tym zakresie. Dodatkowo opublikowane przepisy nakładają na prowadzących obowiązek przekazywania studentom informacji zwrotnej o wynikach egzaminu lub zaliczenia w terminie do 7 dni od jego przeprowadzenia. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zawierają zapisy o możliwości dostosowywania sposobów realizacji zajęć oraz przeprowadzania zaliczeń do ograniczeń studentów z niepełnosprawnością. Wprowadzane rozwiązania są dostosowane do stopnia i rodzaju niepełnosprawności i w szczególności polegają m.in. zmianie formy egzaminu lub zaliczenia (np. z pisemnego na ustny lub odwrotnie), wydłużenie ich czasu, zgody na korzystanie z dodatkowych

narzędzi, takich jak dyktafony czy przygotowywanie materiałów dydaktycznych wykorzystujących dużą czcionkę, a także przyznawanie dodatkowych konsultacji lub pomocy asystenta.

Stosowane przez Uczelnię ogólne zasady weryfikacji pozwalają także na stosowanie identycznych procedur oceny w stosunku do wszystkich studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zostały dodatkowo zapisane w sylabusach zajęć i pozwalają na wiarygodne i bezstronne przeprowadzenie tego procesu, jak również na jego realizację w sposób wolny od uprzedzeń. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się etapowo, na podstawie form dostosowanych do specyfiki modułów i na podstawie określonych kryteriów oceny, a jej wyniki są przekazywane studentom. Sformułowane zasady pozwalają na rozwiązywanie powstałych sytuacji konfliktowych. W tym wypadku studentowi, który zgłasza umotywowane zastrzeżenia dotyczące zasadności oceny przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu komisyjnego. Stosowny wniosek w tej sprawie winien być złożony do 5 dni roboczych od daty egzaminu. Z kolei w przypadkach zachowań nieetycznych lub niezgodnych z prawem (m.in. niesamodzielnego przygotowania prac dyplomowych) w stosunku do studenta może być wszczęte postępowanie wyjaśniające. Stosowne akty wewnętrzne dopuszczają metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się stosowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zgodnie z nimi nauczyciel akademicki z wyprzedzeniem przekazuje informacje na temat sposobu organizacji zajęć, ich trybu, metod pracy oraz zakładanych sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Wykorzystywane procedury gwarantują identyfikację studenta, bezpieczeństwo jego danych osobowych i pozwalają na skuteczną weryfikację stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne, specyficzne i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz weryfikację przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Jednocześnie stosowane metody weryfikacji są dostosowane do typu efektów uczenia się oraz sposobu realizacji danego modułu, dzięki czemu stopień osiągnięcia efektów z kategorii wiedzy jest sprawdzany przez testy, egzaminy i zaliczenia pisemne lub ustne, z kategorii umiejętności – przez projekty, zadania praktyczne, działania aktywizujące czy prezentacje, a z kategorii kompetencji społecznych – przez działania projektowe, dyskusje i obserwacje. Formy weryfikacji efektów uczenia się są określone w poszczególnych sylabusach zajęć. Stosowany system weryfikacji uwzględnia m.in. ciągłą, sumaryczną i końcową ocenę osiągnięć studenta, a dodatkowo ocenę jego aktywności i prac wykonywanych podczas zajęć. Metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są tym samym właściwie dobrane do zakresów problemowych realizowanych w trakcie zajęć, ich formy oraz zestawu efektów uczenia się przypisanych do zajęć.

Wykorzystywane w Uniwersytecie Śląskim metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowane w procesie nauczania na odległość, umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Podstawowym elementem tej weryfikacji jest przygotowanie pracy dyplomowej, które jest ściśle powiązane z nabyciem przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod i technik badań stosowanych w naukach filologicznych. W szczególności są one oceniane pod kątem oryginalności, merytorycznej poprawności oraz zgodności z zasadami metodologii naukowej. Ponadto w ramach niektórych zajęć studenci realizują zadania w formie projektów naukowych, które obejmują pracę zespołową,

prezentacje wyników i dokumentację badawczą, co sprawdza umiejętność analizowania tekstów źródłowych, logicznego i krytycznego myślenia, a także weryfikuje kompetencje w zakresie komunikowania rezultatów pracy badawczej czy debaty.

Uczelnia stosuje na studiach pierwszego stopnia zróżnicowane metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego. Do sprawdzenia opanowania języka obcego na poziomie B2 jest wykorzystywany egzamin pisemny oraz dodatkowo testy cząstkowe obejmujące weryfikację znajomości zagadnień gramatycznych oraz rozumienia tekstów słuchanych i czytanych. Tak dobrane metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia znajomości języka obcego na odpowiednim poziomie. Na studiach drugiego stopnia weryfikacja znajomości języka obcego na poziomie B2+ jest realizowana w ramach zajęć *wybrany przedmiot w języku obcym*. Student w tym wypadku realizuje problematykę zajęć zgodnie z własnym wyborem. Metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia w tym przypadku jedynie w części odnoszą się do kompetencji językowych, a w większym stopniu do wiedzy z zakresu realizowanych zajęć, co utrudnia rzetelną ocenę poziomu biegłości w zakresie języka obcego.

Metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się wymaganych w kształceniu nauczycielskim zostały określone prawidłowo. Są zgodne z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Szczegółowe zasady weryfikacji dla każdego z zajęć są opublikowane w sylabusach prezentowanych studentom podczas początkowych zajęć w danym semestrze. System sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia na filologii polskiej studiów pierwszego i drugiego stopnia dostosowany jest do poziomu trudności realizowanych zajęć oraz możliwości studentów. Zaliczenia obejmują kontrolę wiedzy na podstawie wyników kolokwium, sprawdzianów, testów, prac kontrolnych, projektów, a także aktywności w trakcie zajęć. Weryfikacja założonych efektów uczenia się może mieć także postać ocenienia pojedynczych wypowiedzi lub ustnej aktywności semestralnej studenta, sprawdzenia złożonej przez studenta pracy pisemnej. Informacja zwrotna o ocenach cząstkowych z zadań oraz o ocenach końcowych z ćwiczeń odbywa się w bezpośredniej komunikacji ze studentem. Efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są za pomocą zaliczeń lub egzaminów w formie prac pisemnych otwartych lub zamkniętych oraz egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji. Egzaminy pisemne lub ustne ukierunkowane są na sprawdzenie wiedzy na znajomości zagadnień. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studentów w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela. Przyjęte zasady zapewniają bezstronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się.

Uczelnia przedstawiła dowody na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, prac dyplomowych oraz dzienników praktyk wraz z ich dokumentacją. Dodatkowo Uczelnia monitoruje losy absolwentów i ich pozycję na rynku pracy oraz kierunki ich dalszej edukacji. Przede wszystkim prace dyplomowe – zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia – są realizowane zgodnie z wytycznymi sformułowanymi w stosownych dokumentach, a ich rodzaj i tematyka jest dostosowana do poziomu i profilu studiów oraz powiązana z zakładanymi do osiągnięcia efektami uczenia się, jak również mieści się w dyscyplinach, do których

jest przyporządkowany kierunek studiów. Sposób ich weryfikacji jest właściwy, obejmuje istotne elementy prac, a sformułowane recenzje i oceny są zasadne. Dodatkowo zakres tematyczny realizowanych prac odpowiada kompetencjom naukowym nauczycieli akademickim sprawujących nad nimi opiekę i służy dokumentowaniu osiągnięcia przez studentów kompetencji badawczych.

Również przedstawione prace etapowe – podobnie jak dyplomowe – dokumentują osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka jest dostosowana do poziomu i profilu kierunku studiów oraz mieszczą się w dyscyplinach, do których jest on przyporządkowany. Prace te mieszczą się również z problematyce wyznaczonej w sylabusach zajęć, a wystawione oceny większości prac są zasadne i zgodne z kryteriami oceniania. Część z przedstawionych prac nie zawiera jednak informacji o kryteriach oceny, uzasadnienia jej wysokości, jak również komentarzy do popełnionych przez studentów błędów. **Rekomenduje się** zwracanie większej uwagi na zakres przekazywanej studentom informacji zwrotnej odnoszącej się do kryteriów oceny oraz stosowania komentarzy do popełnionych przez nich błędów. Przedstawione dzienniki praktyk, jak również pozostała dokumentacja związana z procesem ewaluacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk potwierdza z kolei osiągnięcie w przez studentów efektów uczenia się oraz nabycie kompetencji związanych z wykonywaniem działań w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Uniwersytet Śląski w Katowicach przedstawił również osiągnięcia, których autorami lub współautorami są studenci kierunku. Zarówno lista publikacji, jak i efekty prac w kołach naukowych oraz udział przy organizacji konferencji i seminariów dokumentują nabycie przez studentów kompetencji badawczych w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Stosowane przez Uniwersytet Śląski w Katowicach zasady rekrutacji są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne oraz przejrzyste. Mają one charakter selektywny, umożliwiający właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów na studiach pierwszego stopnia. Sformułowane zasady rekrutacji uniemożliwiają jednak selektywny dobór kandydatów dysponujących odpowiednią wiedzą i umiejętnościami na studiach drugiego stopnia. Uczelnia określiła zasady zapewniające identyfikację efektów uczenia się w stosunku do kandydatów przenoszących się z innej uczelni – w tym uczelni zagranicznej – oraz wskazujące na sposób uznawania efektów uczenia się, które zostały uzyskane poza systemem studiów. Stosowane zasady dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów, jak również gwarantują progres pomiędzy poziomami kształcenia.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Wykorzystywane metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się utrudniają jednak ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2+ na studiach drugiego stopnia.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Prace dyplomowe, etapowe i egzaminacyjne, jak również dzienniki praktyk oraz naukowe osiągnięcia studentów oraz udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. zastosowania zbyt szerokiej formuły rekrutacyjnej na studiach drugiego stopnia, co uniemożliwia selektywny dobór kandydatów dysponujących kompetencjami pozwalającymi na osiągnięcie efektów uczenia się założonych dla kierunku;
2. stosowania metod weryfikacji efektów uczenia się, które nie służą bezpośrednio ocenie stopnia opanowania znajomości języka obcego na poziomie B2+ na studiach drugiego stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

1. Doprecyzowanie informacji przekazywanych studentom/kandydatom dotyczących uprawnień uzyskiwanych po ukończeniu specjalności *nauczanie języka polskiego jako drugiego* na drugim stopniu studiów.
2. Konsekwentne przekazywanie studentom pełnej informacji zwrotnej o wynikach prac etapowych, uwzględniającej zarówno kryteria oceny, jak i komentarze do popełnionych błędów.

Zalecenia

1. Określenie kryteriów rekrutacji dla studiów drugiego stopnia zapewniających nabór kandydatów posiadających wstępną wiedzę, umiejętności i kompetencje pozwalające na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się założonych dla kierunku.
2. Zmodyfikowanie metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie języka obcego na studiach drugiego stopnia w taki sposób, aby jednoznacznie umożliwiały ocenę stopnia znajomości tego języka na poziomie B2+.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska mają kompetencje, doświadczenie oraz kwalifikacje umożliwiające prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Proces dydaktyczny na kierunku jest realizowany łącznie przez 134 osoby, z czego 101 to nauczyciele akademicki (20 z tytułem profesora, 46 ze stopniem doktora habilitowanego, 33 ze stopniem doktora oraz 2 osoby z tytułem magistra). Pozostałe osoby to specjaliści współpracujący przy realizacji zajęć specjalistycznych, zarówno z Uniwersytetu (24 osoby), jak i spoza niego (9 osób). Wszystkie osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy – mieszczący się w zakresie dyscyplin, do których jest on przyporządkowany – lub doświadczenie zawodowe, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia, jak również liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (około 1 do 3) jest również właściwa. Nauczyciele akademicki prowadzą w zdecydowanej większości zajęcia o charakterze autorskim, wiążącym się bezpośrednio z realizowanymi przez nich badaniami naukowymi, a seminaria dyplomowe służą nabywaniu przez studentów kompetencji badawczych i zapoznawaniu się z warsztatem promotorów.

Osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają także odpowiednie przygotowanie dydaktyczne do prawidłowej ich realizacji – w tym przygotowanie do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia w nauczaniu, rozwijanego dodatkowo dzięki ocenie realizowanej przez studentów w procesie ankietyzacji oraz hospitacjom zajęć – szczególnie pracowników rozpoczynających pracę. Pracownicy rozwijają dodatkowo swoje kompetencje dydaktyczne dzięki szkoleniom i kursom doszkalcącym, m.in. dotyczącym praktyk tutoringu, wykorzystywania eksperymentu w nauczaniu czy wprowadzaniu do dydaktyki nauczania cyfrowego, metod design thinking czy grywalizacji. Proces dydaktyczny realizowany na kierunku podlega monitorowaniu, uwzględniającemu m.in. sposób organizacji zajęć, ocenę indywidualnych kompetencji pracowników i ich umiejętności interpersonalnych czy zgodności przebiegu procesu dydaktycznego z zadeklarowanymi w sylabusach założeniami. Głównym narzędziem wykorzystywanym w tym celu są ankiety oceny pracy dydaktycznej. Monitoring dotyczy również zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które są na bieżąco rejestrowane oraz odbywają się na podstawie zgody dyrektora kierunku zaopiniowanej przez radę dydaktyczną. Studentom uczestniczącym w takich zajęciach udostępnia się – w sytuacjach koniecznych – sprzęt

znajdujący się na Wydziale, przy użyciu którego mogą połączyć się zdalnie z prowadzącym oraz materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Stosowany na kierunku przydział zajęć dydaktycznych jest zgodny z zasadami transparentności i uwzględnia z jednej strony dorobek naukowy pracownika, z drugiej zaś jego kompetencje dydaktyczne. Dodatkowo obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodne z wymaganiami i umożliwia prawidłową ich realizację. Prócz tego sumaryczne obciążenie godzinowe osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska jest zgodne z przyjętymi limitami, co dotyczy w sposób szczególny nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, których udział w realizacji procesu dydaktycznego przekracza 75% liczby godzin zajęć prowadzonych na kierunku. W przydziale obowiązków dydaktycznych uwzględnia się ponadto powiązanie badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich z charakterem realizowanych zajęć, jak również doświadczenie w pracy naukowej i dydaktycznej, co umożliwia prawidłową realizację procesu nauczania.

Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzone są przez pracowników Wydziału Nauk Społecznych oraz Instytutu Językoznawstwa UŚ. Zajęcia o charakterze psychologicznym przypisano pracownikowi z stopniem doktora. Zajęcia pedagogiczne prowadzi dwóch pracowników samodzielnych oraz jeden ze stopniem magistra. Zajęcia z *emisji głosu* prowadzone są przez pracownika Instytutu Językoznawstwa posiadającego uprawnienia trenera emisji głosu oraz technik relaksacyjno-oddechowych, z kolei zajęcia z *podstaw dydaktyki* prowadzone są przez samodzielnego pracownika naukowego. Zajęcia z bloku D prowadzone są przez pracowników Instytutu Językoznawstwa. Kompetencje kadry zaangażowanej w realizację zajęć specjalności *nauczycielskiej* pozwalają na osiągnięcie przez studiujących zakładanych efektów uczenia się oraz realizację treści programowych określonych przez standard kształcenia nauczycieli. Kompetencje merytoryczne i dydaktyczne kadry zostały pozytywnie ocenione podczas spotkania zespołu oceniającego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Polityka kadrowa prowadzona przez Uczelnię umożliwia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska zgodnie z zasadami transparentności oraz adekwatnie do potrzeb związanych z prawidłową realizacją procesu dydaktycznego, w tym procesu realizowanego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Stosowana polityka uwzględnia ponadto ocenę osób realizujących proces dydaktyczny, w której uczestniczą studenci, a jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu nauczycieli akademickich. Dobór osób prowadzących zajęcia uwzględnia przede wszystkim ich dorobek naukowy, doświadczenie dydaktyczne oraz kompetencje, potwierdzone m.in. publikacjami. Podczas obsady zajęć bierze się również pod uwagę – poza aktywnością naukową pracownika – także jego umiejętności oraz wiedzę związaną z zagadnieniami specjalistycznymi, co jest często potwierdzone udziałem w szkoleniach doszkalających.

Uczelnia wspiera potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, w tym działania służące podnoszeniu kompetencji dydaktycznych. Działania te są realizowane poprzez otwieranie ogólnouniwersyteckich ścieżek doszkalcenia oraz finansowanie indywidualnej aktywności pracowników w tym zakresie. Dzięki nim pracownicy

kierunku mają możliwość uczestniczenia w szkoleniach, kursach czy seminariach, ale również warsztatach czy studiach podyplomowych. W sposób szczególny pracownicy mogli dzięki temu uczestniczyć w szkoleniach podnoszących kompetencje miękkie, umiejętności społeczne i osobiste, menadżerskie, publikacyjne, specjalistyczne oraz dydaktyczne, ale także informatyczne, w tym dotyczące wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość czy roli sztucznej inteligencji w kształceniu. Uczelnia zapewnia pracownikom także wsparcie informatyczne w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii, co dotyczy również korzystania z narzędzi do nauczania zdalnego. W tym zakresie pracownicy kierunku przeszli odpowiednie szkolenia i ugruntowali na tej podstawie swoje kompetencje w tym zakresie. Wspierane są również indywidualne potrzeby szkoleniowe poszczególnych pracowników, co służy bezpośrednio m.in. podnoszeniu kompetencji dydaktycznych oraz ich dostosowaniu do wymogów wynikających z realizacji określonych ścieżek kształcenia. Działania podejmowane przez Uniwersytet Śląski są odbierane przez pracowników kierunku jako szansa rozwoju, a sugestie dotyczące modyfikacji stosowanych narzędzi dydaktycznych, w tym narzędzi nauczania zdalnego, są brane pod uwagę i skutkują ich doskonaleniem, względnie dodatkowymi propozycjami kursów doszkalających.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska podlegają ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych kształceniem. Głównym narzędziem z tego zakresu są ankiety oceny pracy dydaktycznej, w których studenci wypowiadają się na temat sposobu prowadzenia zajęć, zaangażowania osób prowadzących, ich dostępności czy zgodności z sylabussem oraz swobody wyrażania różnych poglądów. Uczelnia stosuje sformalizowany sposób realizacji hospitacji zajęć jedynie w stosunku do pracowników rozpoczynających pracę dydaktyczną, co dotyczy również prowadzenia zajęć za pośrednictwem metod i technik kształcenia na odległość, oraz nauczycieli akademickich negatywnie ocenionych w zakresie realizowanej dydaktyki podczas procedury oceny okresowej lub osób, w stosunku do których informacja o nieprawidłowym sposobie prowadzenia zajęć wynika z ankiet oceny pracy dydaktycznej. Pracownicy o znacznym doświadczeniu dydaktycznym mogą natomiast podlegać hospitacjom koleżeńskim. Elementem wsparcia w zakresie realizacji procesu dydaktycznego są natomiast indywidualne dyskusje dotyczące m.in. innowacyjnych metod nauczania.

Uczelnia wprowadziła i konsekwentnie stosuje procedury ocen okresowych nauczycieli akademickich, w ramach których przeprowadza się ocenę różnych obszarów aktywności pracowników, m.in. ocenę dokonań naukowych, osiągnięć dydaktycznych (co uwzględnia opinie studentów wyrażane w ankietach wypełnianych anonimowo po zakończeniu każdego cyklu zajęć), aktywności organizacyjnej (m.in. pracę na rzecz Uczelni) czy zaangażowania w proces podnoszenia kompetencji zawodowych. Prowadzona ocena ma charakter sparametryzowany oraz uwzględnia – w stosunku do osób, które nie spełniły w pełni podstawowych kryteriów oceny – rozmowę stanowiącą podstawę ewaluacji eksperckiej. Informacje o wynikach oceny okresowej są przekazywane pracownikowi i zawierają sugestie dotyczące indywidualnego rozwoju pracownika.

Polityka kadrowa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest prowadzona w sposób, który umożliwia kształtowanie kadry zapewniającej prawidłową realizację zajęć, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia. Tworzy również warunki pracy, które stymulują i motywują członków kadry do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. W szczególności Uczelnia stosuje politykę motywacyjną, która znajduje swój wyraz przede wszystkim w dwóch wymiarach – finansowym

(wyróżniający się nauczyciele akademicki mogą otrzymać nagrodę Rektora m.in. za osiągnięcia w pracy dydaktycznej, co dotyczy np. aktywności w kształceniu studentów i doktorantów, ponadto finansowane są wyjazdy konferencyjne, szkolenia i kursy służące podnoszeniu kompetencji) oraz organizacyjnym (Uczelnia wspiera pracowników w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz stwarza warunki – m.in. poprzez umowy z uczelniami partnerskimi – do realizacji badań naukowych i mobilności dydaktycznych). Dodatkowo motywujące działania Uczelni polegają również na udzielaniu urlopów naukowych czy tworzeniu systemu motywacyjnego w zakresie dydaktyki, co dotyczy np. nagród za innowacje dydaktyczne czy za pracę ze studentami. Stosowane mechanizmy motywacyjne umożliwiają wobec tego wspieranie pracowników w rozwoju indywidualnych ścieżek naukowych i dydaktycznych oraz zachęcają do nabywania dodatkowych kompetencji.

W Uczelni obowiązują sformalizowane zasady rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie. Wprowadzone są również formy wsparcia i pomocy dla osób, które doświadczyły takich sytuacji. Zasady wewnętrznej polityki przeciwdziałania mobbingowi oraz dyskryminacji definiują w szczególności znamiona działań zabronionych oraz wskazują na formy uzyskiwania pomocy przez ofiary. Prócz tego zostały określone obowiązki organów Uczelni w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, a także wskazane działania zapobiegawcze oraz zasady wnoszenia i procedowania skarg o naruszenie zakazu dyskryminacji i przemocy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do

ustawicznego rozwoju. Stworzone mechanizmy sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i motywują do podejmowania działań pro jakościowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna dla kierunku filologia polska znajduje się w tzw. katowickiej części Wydziału Humanistycznego, który mieści się w bezpośrednim sąsiedztwie z budynkiem Rektoratu, gdzie ma siedzibę Centrum Obsługi Studentów i Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej; znajduje się tutaj również Studencka Strefa Aktywności i Relaksu. Budynek Wydziału jest wyposażony w cztery windy oraz w platformy podjazdowe dla osób z trudnościami w poruszaniu się. Pomieszczenia sanitarne (toalety, natryski) są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W budynku są wydzielone przestrzenie o charakterze wypoczynkowym (w tym taras usytuowany nad przebiegłą między segmentami), a także pomieszczenia dla rodzica z dzieckiem. Ponadto znajduje się w nim stołówka. W pobliżu budynku Wydziału Humanistycznego mieści się parking, z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnością. Przed budynkiem zorganizowano atrakcyjną dla osób studiujących przestrzeń umożliwiającą spędzenie czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (dodatkowe miejsca do siedzenia, nowe nasadzenia itp.). Na terenie kampusu usytuowane są także inne budynki, z których korzystają studenci filologii polskiej – znajdują się w nich na przykład Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA), jedna z najnowocześniejszych bibliotek uniwersyteckich w Polsce, wybudowana wspólnie przez Uniwersytet Śląski i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, w której połączono zbiory Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UEK. Wydział Humanistyczny znajduje się w bardzo bliskim położeniu Biblioteki Śląskiej, w której studenci i studentki znajdą większość publikacji wydanych w Polsce.

Zasadnicza grupa zajęć przewidzianych w programie studiów na kierunku filologia polska jest realizowana w pomieszczeniach budynku Wydziału Humanistycznego, który przeszedł gruntowną modernizację i został w pełni przystosowany do obostrzeń obowiązujących biurowce klasy A. Składa się z trzech wydzielonych segmentów, w każdym z nich odbywają się zajęcia dydaktyczne. Po budynku można przemieszczać się swobodnie, bez potrzeby wychodzenia na zewnątrz. Ze względu na

dużą kubaturę dostępnych jest kilka szatni, pomieszczeń socjalnych, restauracja, cztery windy oraz wszystkie niezbędne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością ruchową (profilowane podjazdy do budynków i sal, platformy dla osób z problemami poruszania się). System identyfikacji wizualnej na uczelni został uzupełniony o informacje w kodzie Braille'a. Budynek jest wyposażony w systemy klimatyzacyjne, przestrzeń ogólnodostępną (strefy wypoczynku, toalety). Sale zajęciowe mają nowoczesne, bezpieczne oświetlenie. W sposób jasny zostały wydzielone strefy odpoczynku, nauki, pracy i zajęć. Użytkownicy dysponują również wystarczającą liczbą miejsc parkingowych.

Proces nauczania i uczenia się na kierunku filologia polska jest realizowany w 22 salach Wydziału, których liczba, wielkość, wykorzystywane wyposażenie techniczne oraz liczba stanowisk komputerowych są dostosowane do liczby studentów i liczebności grup, co przekłada się na prawidłową realizację zajęć. Pomieszczenia wyposażone są w komputery, ekrany, rzutniki multimedialne, tablice suchościeralne, kredowe, dostęp do Internetu. Na Wydziale znajdują się również sale specjalistyczne: sala do nagrywań i występów (C/0.14), sala kinowa (C/0.9), sala połączona lustrem weneckim z gabinetem logopedycznym (C/1.1). Poza pomieszczeniami przeznaczonymi dla pracowników administracyjnych, salami dydaktycznymi i gabinetami naukowymi – w budynku znajdują się liczne przestrzenie stanowiące udogodnienia dla osób studiujących: łóżeczka, pokoje wyciszeń, przestrzenie wypoczynkowe, taras, toalety dla osób z trudnościami w poruszaniu się, natryski, pokoje dla rodziców z dziećmi. W budynku przy ul. Uniwersyteckiej znajdują się także cztery duże aule wykładowe (B/1.1, B/0.38, B/0.39, C/0.38).

Zajęcia z wychowania fizycznego studenci filologii polskiej realizują w Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ. Obiekty CWFIS są zlokalizowane w: Katowicach w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Wydziału Humanistycznego, w Sosnowcu, Chorzowie i Cieszynie.

Wykorzystane w procesie nauczania i uczenia się specjalistyczne oprogramowanie oraz infrastruktura informatyczna i wyposażenie techniczne są sprawne, aktualnie używane w działalności naukowej i dostosowane do profili kształcenia. Ze sprzętu znajdującego się w salach wykładowych studenci mogą korzystać również poza godzinami zajęć w celu realizacji zadań i projektów, po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby. W trakcie procesu kształcenia studenci mają też dostęp do infrastruktury instytucji zewnętrznych, w których realizowane są praktyki zawodowe. Powyższe działania wpływają na realizację zajęć w sposób zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Na kierunku filologia polska zapewniono również dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci oraz osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają dostęp do oprogramowania służącego do synchronicznej, jak i asynchronicznej interakcji oraz umożliwiającego realizację dydaktyki zdalnej i hybrydowej. Do dyspozycji prowadzących są trzy modele kształcenia: za pośrednictwem platformy Moodle, przy użyciu dostępnych oficjalnie (zakupionych przez Uczelnię) narzędzi Google – Classroom i aplikacji wspierające oraz najpopularniejszą platformę – MS Teams (na platformie Microsoft 365). Dostęp do sieci w obrębie Uczelni odbywa się za pomocą systemu EDUroam, zarówno pracownicy, jak i studenci korzystają z sieci za darmo, studenci wizytujący UŚ w ramach programów Erasmus+, uniwersytetu europejskiego T4E czy słuchacze Szkoły Języka i Kultury Polskiej bez jakichkolwiek kłopotów mogą korzystać w obrębie uczelni i akademików z darmowego łącza szerokopasmowego. Studenci mogą dodatkowo korzystać z zasobów sieci student.us oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). W ramach sieci uniwersyteckiej studenci mają

zapewniony dostęp do bogatych baz danych obejmujących monografie, czasopisma naukowe, bazy danych Reaxys. Studenci posiadają również dostęp do licencji specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanych zarówno w trakcie zajęć kursowych, jak i pracowni specjalnościowych czy zajęć warsztatowych, (np. wszystkie aplikacje w ramach pakietu Adobe Creative Cloud – m.in. InDesign, Acrobat, Lightroom oraz narzędzia dostępne w Pracowni Leksykograficznej takie jak: otwarte korpusy powstałe przy współpracy z CLARIN, Korpusomat, MultiEmu, Analizator Dźwięku Emocjonalnego, Chronopress, Spokes, Korba).

Dzięki oprogramowaniu i sieci bezprzewodowej możliwy jest dostęp do zintegrowanych uczelnianych usług sieciowych. Powyższe działania zapewniają studentom (w tym studentom z niepełnosprawnością) dostęp do infrastruktury informatycznej, w tym wspomagającej kształcenie zdalne. Centrum Obsługi Studentów UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. Uczelnia dysponuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS. Niezależnie od udogodnień technicznych studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się Polskim Językiem Migowym, mogą liczyć na pomoc tłumacza, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Aby przygotować studentów kierunku filologia polska do korzystania z aplikacji i systemów stosowanych w kształceniu zdalnym, przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego organizowane są szkolenia w ramach Dni Adaptacyjnych. Dodatkowo na platformie e-learningowej UŚ zamieszczony został kurs Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle, który jest obowiązkowy dla studentów rozpoczynających studia (komponent Vademecum studenckiego). Pracownicy mają w dostęp do Narzędziownika – praktycznego katalogu z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp., dzięki któremu można prowadzić wysokiej jakości zdalne nauczanie.

Kadra akademicka i studenci kierunku filologia polska korzystają z zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej. Aktualnie księżnica posiada ponad 1,2 miliona egzemplarzy książek i czasopism, z czego przeszło 400 tysięcy znajduje się w przestrzeni wolnego dostępu. Pozostałe materiały umiejscowione są w magazynach bibliotecznych, skorzystanie z nich złożenia zamówienia za pośrednictwem katalogu Integro.

Uczelnia prowadzi Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego – RE-BUŚ, to pełnotekstowa otwarta baza danych gromadząca publikacje pracowników, doktorantów i studentów uczelni, która powstała w 2018 roku. Prace są indeksowane przez światowe wyszukiwarki naukowe. RE-BUŚ powstało w celu upowszechniania dorobku naukowego pracowników, promowania badań naukowych prowadzonych na UŚ, ale również wspomagania procesów dydaktycznych. Od 2022 r. repozytorium pełni funkcję archiwalną – zdeponowane publikacje zostały przeniesione do Portalu zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym OPUS, który stanowi instytucjonalne repozytorium uniwersytetu i zawiera obecnie 167 tys. opisów publikacji i dzieł artystycznych, z czego 24 tys. publikacji jest w otwartym dostępie, w tym blisko 1000 prac doktorskich.

W gmachu Centrum do dyspozycji użytkowników są dwie czytelnie: ogólna i czasopism bieżących. W przestrzeni wolnego dostępu mieszczą się stanowiska komputerowe, a także w specjalnie

przystosowane kabiny do pracy indywidualnej. CINIbA oferuje również szeroki wachlarz usług zdalnych. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczania książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

Architektura i organizacja przestrzeni sprawiają, że student ma swobodny dostęp do księgozbioru oraz miejsc do pracy. Są one zlokalizowane na 3 poziomach, w kategoriach 9 dziedzin i 447 działów tematycznych. Czytelnik ma możliwość samodzielnego wyboru i wypożyczania książek. Dla studentów kierunku filologia polska szczególnie istotny jest „Poziom 0” (a tutaj dział 8), na którym mieści się literatura naukowa z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, ale też literatura stanowiąca źródło, podstawę dla analiz i interpretacji podejmowanych na zajęciach. W powyższych zbiorach znajduje się literatura z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek studiów, co zapewnia dostęp do piśmiennictwa podanego w sylabusach w zakresie i ilości dostosowanym do potrzeb prawidłowej realizacji zajęć oraz procesu uczenia się.

Baza dydaktyczna i naukowa uczelni jest oceniana regularnie, zazwyczaj co semestr lub rocznie, w ramach wewnętrznych procesów jakości, prowadzonych przez odpowiednie jednostki Uczelni. Monitorowanie obejmuje ocenę dostępności, stanu technicznego oraz jakości infrastruktury dydaktycznej oraz wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć. Dotyczy również sprzętu specjalistycznego, oprogramowania i narzędzi wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz badań naukowych. Metody oceny aktualnego stanu opierają się na informacjach ze spotkań ze studentami i wykładowcami, dotyczących warunków technicznych oraz jakości wyposażenia dydaktycznego, opiniach nauczycieli akademickich i pracowników naukowych oraz analizie danych z systemów rezerwacji zasobów oraz wykorzystania sprzętu. System biblioteczny jest monitorowany systematycznie, a analiza jakości zasobów i usług jest przeprowadzana co najmniej raz w roku. Najczęściej ocenie pracowników prowadzących zajęcia na kierunku podlega dostępność tradycyjnych i elektronicznych zasobów bibliotecznych, w tym baz danych, czasopism i książek naukowych, zgodność zasobów z potrzebami dydaktycznymi oraz ich przydatność w realizacji programów studiów.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne

z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Studenckie strefy odpoczynku, w których studiujący mogą odpocząć lub pracować, strefa do pracy wspólnej, przestrzeń na tzw. wolnym powietrzu (w tym taras z możliwym zadaszeniem, znajdujący się pomiędzy segmentami A i C budynku Wydziału), pokoje socjalne, wyposażone w czajnik, kuchenkę mikrofalową, lodówkę i meble, pokój dla rodzica z dzieckiem (wyposażony w kanapę, szafkę i stół, umywalkę i przewijak) oraz tzw. „pokój wyciszeń” dla studentów mających trudności z uczestnictwem w klasycznych zajęciach z grupą, mających obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W zakresie ocenianego kierunku filologia polska Uczelnia prowadzi stałą współpracę z wieloma instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, takimi jak: szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, redakcje, wydawnictwa, inne niż szkoły ośrodki kształcenia, w tym kształcenia kulturowego i językowego, instytucje kultury, organizacje pozarządowe.

W sposób sformalizowany współpraca zorganizowana jest na trzech szczeblach. Na poziomie uczelnianym w ramach Biura Współpracy z Gospodarką UŚ oraz w ramach działań podejmowanych przez Biuro Karier. Nie bez znaczenia pozostają ogólnouczelniane projekty, takie jak między innymi Wyspy wiedzy. Na poziomie Wydziału Humanistycznego współpraca zorganizowana jest w ramach porozumień instytucjonalnych, w tym w ramach wspólnych projektów badawczych, między innymi ze szkołami. Na poziomie kierunku współpraca prowadzona jest w ramach rady dydaktycznej kierunku, w której skład wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Liczba, rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku filologia polska.

W odpowiedzi na zdiagnozowane oraz zgłoszone przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego potrzeby zawodowego rynku pracy, wprowadzane są stosowne zmiany w programach studiów. Podkreślić należy aktywny udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w pracach dotyczących modyfikacji programu studiów kierunku filologia polska drugiego stopnia i studiów pierwszego stopnia w związku z wprowadzeniem Nowej Koncepcji Studiów. Na wniosek przedstawicieli pracodawców wprowadzono większą liczbę aktywizujących form zajęć (m.in. takich jak warsztaty, laboratoria), treści związane z kompetencjami miękkimi, sekwencji modułów specjalnościowych, dodatkowych zajęć dotyczących zagadnień prawnych itp. Ponadto na wniosek przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego zwiększono liczbę godzin zajęć poprawnościowych z kultury języka oraz pracy nad tekstem i korekty. Wprowadzono treści programowe odnoszące się do kompetencji w zakresie umiejętności obsługi elektronicznych narzędzi edytora. Rozbudowano treści programowe związane z promocją oraz inicjowaniem procesu wydawniczego, marketingu oraz wzmacniania kompetencji komunikacyjnych. Na specjalności *literaturoznawczej* w ramach studiów drugiego stopnia wprowadzono zajęcia *projekt społeczno-*

kulturowy. W ramach specjalności *nauczycielskiej* wprowadzono treści programowe dotyczące pracy z uczniem ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter stały, a przyjęte formy współpracy są zróżnicowane i adekwatnie do celów kształcenia oraz potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku filologia polska.

Jednym z głównych obszarów współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jest realizacja praktyk przez studentów kierunku filologia polska. Uczelnia prowadzi w tym zakresie współpracę z wieloma podmiotami w oparciu o podpisane umowy. Współpraca w zakresie praktyk ma charakter stały, sformalizowany i efektywny. W ramach specjalności *nauczycielskiej* praktyki realizowane są zgodnie z wymogami standardu. W przypadku innych specjalności, w przypadku kiedy program studiów przewiduje realizację praktyk zawodowych, ich program jest ściśle konsultowany z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a realizacja ma miejsce we współpracy z licznym gronem, adekwatnie dobranych pracodawców.

Na zaproszenie i we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, realizowane są wizyty studyjne, m.in. w siedzibach podmiotów oświatowych, instytucji kultury, wydawnictw, redakcjach mediów. Stosowanym rozwiązaniem jest również zapraszanie przedstawicieli podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego do Uczelni w trakcie zajęć i prowadzenie przez nich warsztatów, prezentacji, ćwiczeń i innych form zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są także przedsięwzięcia wolontariackie, które oprócz dostarczenia studentom niezbędnych kompetencji społecznych, umożliwiają osiągnięcie założonych dla kierunku filologia polska efektów uczenia się. Studentki i studenci systematycznie angażują się jako wolontariusze w organizację cyklicznej imprezy, jaką jest Śląski Festiwal Nauki. W 2023 roku studentki filologii polskiej w ramach wolontariatu pomagały przy organizacji II Kongresu Historyków Języka realizowanego w Stowarzyszeniu Przyjaciół Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane są prace magisterskie. Studenci specjalności *nauczycielskiej* korzystają w tym zakresie ze wsparcia szkół, a studenci pozostałych specjalności korzystają ze wsparcia innych instytucji, dobranych adekwatnie do specjalności oraz tematyki pracy dyplomowej.

Zapewniony jest udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku. W ramach kształcenia specjalnościowego (nauczycielskiego, edytorskiego, dziennikarskiego) na kierunku filologia polska powierzono prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne specjalistom reprezentującym między innymi branżę wydawniczą i medialną oraz oświatową i kulturalną. Przykłady zajęć lub modułów prowadzonych przez praktyków: *dziennikarstwo w Internecie, warsztaty dziennikarskie (prasowe, radiowe, telewizyjne), dziennikarstwo tematyczne, współczesne wydawnictwo*.

Szczególnie intensywnie, w związku z realizacją specjalności *nauczycielskiej*, jest prowadzona współpraca ze szkołami. Obejmuje ona (oprócz praktyk śródrocznych i ciągłych) m.in. prowadzenie szkoleń dla nauczycieli (np. na temat oceniania, agresji językowej, edukacji klimatycznej), warsztatów, wykładów, pogadanek dla uczniów (np. na temat ekologii, ortografii, kultury języka

polskiego, frazeologii, onomastyki), organizację konkursów polonistycznych i opiekę merytoryczną nad nimi, wspólną realizację projektów (np. z zakresu edukacji klimatyczno-środowiskowej). Spotkania z nauczycielami umożliwiają wymianę dobrych praktyk w edukacji, pozwalają dookreślić stawiane przyszłym nauczycielom polonistom wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw (np. dobra znajomość literatury dla dzieci młodzieży, wiedza o uczniach o specjalnych potrzebach edukacyjnych; sposoby postępowania dydaktycznego z uczniami o tego rodzaju potrzebach; dobra orientacja w zagadnieniach z zakresu kultury języka polskiego); spotkania z uczniami natomiast dają obraz ich możliwości i potrzeb, rozwoju emocjonalnego i poznawczego. Dzięki tym spotkaniom wzbogaca się też warsztat pracy dydaktycznej, poddawana jest weryfikacji efektywność metod, ćwiczeń, form pracy omawianych na zajęciach z dydaktyki nauczania języka i literatury polskiej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje istotny wpływ współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kulturę i rozwój regionu. Kulturotwórczy i prośrodowiskowy charakter ma między innymi ścisła współpraca z bibliotekami regionu, przede wszystkim w zakresie edukacji regionalnej, edukacji klimatyczno-środowiskowej, edukacji literackiej (w zakresie literatury dla dzieci i młodzieży). Na szczególną uwagę zasługuje również między innymi współpraca z instytucjami regionalnymi w zakresie kultywowania i ochrony gwary śląskiej.

We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzony jest monitoring losów absolwentów kierunku.

We współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane są przedsięwzięcia o charakterze naukowym.

Oprócz wyżej wymienionych, jako realizowane w praktyce formy współpracy wskazać należy: Mobilne Targi Kariery (targi pracy skierowane także do studentów filologii polskiej, podczas których oferowane są m.in. praktyki i staże), prowadzenie konsultacji, zasięganie opinii w zakresie wyboru treści kształcenia oraz wymagań i współczesnych standardów, warsztatu pracy, norm, wytycznych oraz kompetencji oczekiwanych od absolwentów w środowisku pracy lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Prowadzone są również badania i analizy danych na temat zawodów deficytowych i bezrobocia.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami. Ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dokonywana jest w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. W jej ramach gromadzonych i analizowanych jest szereg informacji dotyczących interesariuszy zewnętrznych, oceny co do współpracy z nimi oraz ich opinii co do kluczowych elementów funkcjonowania kierunku filologia polska. Wnioski z przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym znacząco wpływają na jakość kształcenia oraz na listę instytucji, z którymi Uczelnia prowadzi współpracę. Wnioski przekładają się na konkretne działania w zakresie poprawy jakości kształcenia, m.in. dostosowanie programu nauczania oraz korektę listy podmiotów, z którymi prowadzona jest współpraca.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, w tym między innymi organizacji praktyk oraz staży, wolontariatów, wizyt studyjnych, realizacji prac magisterskich, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, certyfikacji, analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia przy uwzględnieniu zarówno rodzaju, zakresu, jak i zasięgu jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia, jak również dostosowany do specyfiki kierunku filologia polska.

Działania te wynikają w sposób jednoznaczny z przyjętej strategii rozwoju Uczelni na lata 2020-2025 i wiążą się bezpośrednio z aktywnością studentów i pracowników w programach wymiany międzynarodowej oraz z realizacją przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych. W szczególności polegają one na wprowadzaniu do programów studiów oferty zajęć w językach obcych, np. *wybrany przedmiot w języku obcym* na studiach drugiego stopnia czy wybór *modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe* na – zainicjowanych od roku akademickiego 2024/2025 – studiach pierwszego stopnia, oraz rozwijaniu współpracy dzięki programom międzynarodowym, które pozwalają na wyjazdy pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów Uniwersytetu Śląskiego oraz przyjazdy studentów oraz naukowców zagranicznych. Pracownicy i studenci filologii polskiej mogą korzystać z bazy około 750 umów, które zawarła Uczelnia na realizację programu Erasmus, w tym z uniwersytetami w Ołomuńcu, Neapolu czy Wiedniu. Z umów tych w latach 2018-2023 skorzystało 9 studentów oraz 36 pracowników, którzy wygłosili łącznie 96 wykładów, m.in. w Bari, Lublanie czy Halle. Z zawartych umów międzynarodowych korzystają również studenci i pracownicy uczelni zagranicznych. W okresie 2021-2024 z oferty kierunku – w ramach programów Erasmus lub NAWA – skorzystało 35 studentów, m.in. z Chin, Ukrainy, Szwecji oraz Czech, jak również 9 doktorantów. Dodatkowo w latach 2019-2024 dla studentów filologii polskiej wykłady i ćwiczenia prowadziło 22 gości zagranicznych (w tym z Austrii, Niemiec, Francji czy Słowacji), a także 3 pracowników naukowych z Mińska, Kijowa i Bari realizowało w Uniwersytecie Śląskim stypendia naukowe w ramach programu „Polonista”.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, co obejmuje również warunki do mobilności wirtualnej. W tym zakresie zarówno studenci, jak i pracownicy są angażowani w realizację programów współpracy międzynarodowej takich, jak Blended Intensive Programmes (BIP), zogniskowane wokół zagadnień komunikacji międzykulturowej i współpracy przygranicznej, a realizowane wspólnie ze studentami polonistyki Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu, czy działania w sojuszu Transform4Europe, którego celem są m.in. wspólne działania edukacyjne. Wsparcie ze strony Uczelni dotyczące aktywności międzynarodowej studentów oraz pracowników jest widoczne w takich działaniach, jak współorganizacja przez studentów i ich udział w – realizowanej hybrydowo – cyklicznej Międzynarodowej Konferencji Magistrantów, w której uczestniczą studenci polonistyk krajowych i zagranicznych, wspólne zajęcia studentów polonistyki ze studentami z Chorwacji, Serbii, Czech czy Bułgarii w ramach programu Ceepus oraz współorganizacja wydarzeń Conference of Youth w Katowicach. Dużą aktywność międzynarodową przejawiają też pracownicy, prowadząc wykłady i seminaria dla studentów poza granicami Polski (w tym w Chinach, Słowacji czy Chorwacji), a także biorąc czynny udział w Targach Polonistycznych i Polonijnych (m.in. w Brazylii czy Argentynie).

Uniwersytet Śląski prowadzi okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, w których biorą udział studenci, uwzględniające m.in. zakres i skalę aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów, a ich wyniki wykorzystuje się do intensyfikacji procesu umiędzynarodowienia. W szczególności proces ten jest realizowany w kilku obszarach, począwszy od dyrekcji kierunku (co znajduje wyraz w raportach z oceny kierunku w danym roku akademickim), poprzez ocenę dokonywaną przez władze Wydziału Humanistycznego UŚ oraz pełnomocnika ds. współpracy międzynarodowej, a skończywszy na działaniach jednostek ogólnouczelnianych. W ramach tych ocen rada dydaktyczna kierunku analizuje program studiów, zwracając uwagę na propozycje zajęć realizowanych w językach obcych, ich jakość i zgodność z zainteresowaniami

studentów. Wskazuje również na pozytywne efekty aktywności międzynarodowej studentów i pracowników kierunku, jak również może sugerować zmiany programowe z nich wynikające. Procesowi monitorowania podlegają również programy międzynarodowe, co dotyczy m.in. programu Erasmus+, który jest monitorowany zarówno na poziomie kierunku, jak i Uczelni. Pośrednim efektem dokonywania przeglądów stopnia umiędzynarodowienia jest wprowadzenie nowych modułów kształcenia w językach obcych na studiach pierwszego stopnia, zajęć *wybrany przedmiot w języku obcym*, jak również działania służące rozszerzaniu zakresu współpracy międzynarodowej (np. rozmowy w sprawie nawiązania współpracy z uniwersytetami w Agadirze czy Halle) oraz podnoszeniu kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej (np. staże, projekty badawcze czy mobilności dydaktyczne).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów, a rodzaj i zakres umiędzynarodowienia na kierunku filologia polska jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia, jak również wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Przygotowana została także oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów i kadry, jak również sprawia, że nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych.

Jednocześnie zostały stworzone procedury oceny stopnia umiędzynarodowienia, obejmujące zakres aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a formułowane rekomendacje są wykorzystywane na kierunku do realizacji działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie kształcenia jest systemowe, ma charakter stały i obejmuje cały proces kształcenia, a narzędzia wykorzystywane do celów realizacji kształcenia są adekwatne do zgłaszanych potrzeb studentów na kierunku filologia polska oraz dostępnych rozwiązań. Przykładem takich działań jest zapewnienie wsparcia studentom filologii polskiej ze strony nauczycieli akademickich, którzy dostępni są na dyżurach i indywidualnych konsultacjach. Stałość wsparcia przejawia się obejmowaniem, poprzez realizowane rozwiązania, całego procesu kształcenia oraz procesu rekrutacji. Uniwersytetowi udało się zapewnić studentom poczucie indywidualnego podejścia. Ma to rzeczywisty wpływ na podwyższenie poziomu zadowolenia z jakości studiowania wykazywanego przez studentów. Wiąże się to m.in. z możliwością konsultacji pomiędzy studentami a pracownikami naukowymi. Uczelnia wspiera studentów w efektywnym korzystaniu z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci filologii polskiej korzystają z platformy on-line do nauczania zdalnego, gdy jest to konieczne.

Wsparcie studentów w zakresie działalności naukowej jest kompleksowe. Studenci mogą angażować się w działalność kół naukowych w ramach działających w Uniwersytecie Śląskim. Dedykowane studentom kierunku filologia polska są Koło Naukowe Polonistów oraz Polonistyczne Koło Naukowe „Bakałarz”. Do 2022 roku funkcjonowało Studenckie Koło Naukowe „Koło Poetyckie”. Ponadto studenci filologii polskiej często wybierają inne koła naukowe działające na Wydziale Humanistycznym. Uczelnia kładzie nacisk na pobudzanie aktywności naukowej studentów poprzez oferowane wsparcie finansowe, w szczególności stypendium rektora.

Uniwersytet Śląski wspiera studentów dzięki możliwości uczestnictwa w realizowanych kursach i certyfikowanych szkoleniach. Ponadto studenci mogą brać udział w organizowanych konkursach naukowych i edukacyjnych. Uczelnia promuje również udział studentów w projektach badawczych przy okazji przygotowywania prac dyplomowych. Najzdolniejsi studenci, wspierani przez pracowników naukowych, przygotowują referaty konferencyjne oraz publikują wyniki swoich badań w czasopismach naukowych i monografiach. Osoby chętne mogą brać udział w organizowanych konferencjach zarówno na Uczelni, jak i w innych jednostkach. Przykładem organizowanych konferencji są Studencka konferencja językoznawcza „Rozwiążmy ich język! O społecznych odmianach języka”, czy Studencka konferencja językoznawcza „Światy ukryte między słowami. Język uwikłany w konteksty”. Dodatkowo studenci mają możliwość uczestniczenia w otwartych wykładach.

Uniwersytet Śląski w Katowicach dba również o promowanie aktywności sportowej i zdrowego stylu życia. Aktywnie działa Uczelniany Klub AZS, a osoby reprezentujące Uniwersytet na zawodach międzuczelnianych mogą otrzymać zgodę na indywidualną organizację studiów. Studenci filologii polskiej realizują obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego. Uniwersytet dysponuje dostosowaną infrastrukturą sportową do prowadzenia takich zajęć.

Uczelnia, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, zapewnia studentom szeroki katalog wsparcia materialnego połączanego niejednokrotnie z systemem motywacyjnym. Udoskonalaniem systemu motywowania i wsparcia zajmują się wyznaczone do tego zespoły uczelniane. Studenci znajdujący się

w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o stypendium socjalne. Uniwersytet Śląski motywuje studentów do ciągłego rozwoju poprzez oferowanie stypendium rektora (dla olimpijczyków, osób z wysoką średnią ocen i dedykowane uzdolnionym naukowo, artystycznie lub sportowo) oraz dostępność stypendium ministra. W systemie wsparcia uwzględniani są również studenci znajdujący się w trudnej sytuacji (życiowej lub materialnej), z uwagi na swój stan zdrowia. Dla tych osób przewidziane jest stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci mają wpływ na funkcjonowanie systemu świadczeń poprzez odpowiednie organy samorządu studenckiego, z którymi Uczelnia prowadzi bieżący dialog, konsultując podejmowane decyzje. Uniwersytet Śląski zapewnia również możliwość skorzystania z zapomogi, na zasadach określonych w ustawie. Co podkreślają studenci - proces przyznawania świadczenia w postaci zapomogi jest przejrzysty i spełnia ich oczekiwania.

Ważną rolę pełni Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego, które odpowiada za tworzenie i utrzymywanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto Biuro odpowiada za działalność edukacyjną w zakresie dostosowania studentów do wejścia na rynek pracy oraz pośrednictwo pracy. Biuro stwarza możliwość korzystania z doradztwa zawodowego przez studentów, np. w celu porównywania opcji planowania kariery zawodowej. Co więcej, promuje i wspomaga studentów w działalności zawodowej, między innymi przez szkolenia, konsultacje doradcze, spotkania z pracodawcami, a także za pośrednictwem platformy internetowej. Przykładem prowadzonych działań są „Biuro Karier on tour” oraz „Akademii Rozwoju Kariery”. Uniwersytet Śląski oferuje pomoc w osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia o dostosowaniu dostępności większości infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami. Stara się bieżąco wspierać edukacyjnie osoby z niepełnosprawnościami. Działania te są skierowane do studentów posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne. Główne czynności nastawione są na wyrównywanie szans. Uczelnia gwarantuje szeroki wachlarz ofert wsparcia, w tym uwzględniając wsparcie materialne w formie stypendium. Dopuszcza się także możliwość indywidualizacji procesów dydaktycznych do potrzeb studentów. Pracownicy wspierający proces kształcenia, w tym szczególnie bibliotekarze, służą pomocą osobom z niepełnosprawnościami w ułatwianiu efektywnego korzystania z bazy dydaktycznej.

Uczelnia prowadzi działania informacyjno-promocyjne w zakresie promocji świadomości o zdrowiu psychicznym oraz oferowanym wsparciu. Oferuje również osobom znajdującym się w kryzysach emocjonalnych pomoc psychologiczną świadczoną przez Zespół Psychologów w Centrum Obsługi Studentów. Poradnia oferuje studentom indywidualne, bezpłatne poradnictwo psychologiczne. Studenci wiedzą, jak uzyskać wsparcie oraz podkreślają przejrzystość procedur. Dostrzegalne są istotne ograniczenia w dostępności, przejawiające się między innymi w znacząco wydłużonym czasie oczekiwania na udzielenie niezbędnej pomocy. Studenci wskazują, że zależy im na większej dostępności wsparcia oferowanego przez Zespół Psychologów. **Rekomenduje się** zwiększenie dostępności świadczonych usług w zakresie wsparcia psychologicznego.

Uniwersytet Śląski dokłada starań, aby zapewnić poczucie bezpieczeństwa i równości w swojej wspólnotie akademickiej, aktywnie przeciwdziałając dyskryminacji oraz wspierając różnorodność. Fundamentem działań Uczelni w tym zakresie jest Deklaracja Uniwersytetu Śląskiego – Wspólnoty Równych i Różnorodnych. W ramach struktur Uczelni funkcjonuje Komisja ds. Równości

i Różnorodności, która koordynuje liczne inicjatywy równościowe. Jednym z kluczowych dokumentów jest Plan Równości Płci, który określa cele i działania mające na celu wyrównanie szans rozwoju wszystkich osób tworzących wspólnotę akademicką, niezależnie od płci. Realizowane są także projekty takie jak GEPARD (zwiększenie różnorodności w środowisku akademickim) oraz DUO (poprawa dostępności i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego). Uczelnia jest również sygnatariuszem Europejskiej Karty Naukowca, co potwierdza zaangażowanie w zapewnienie najlepszych warunków pracy i rozwoju dla badaczy. W Uniwersytecie Śląskim powołano Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, jak również Rzecznika Praw i Wartości Akademickich, których zadaniem jest ochrona praw członków i członkiń społeczności akademickiej. Osoby transpłciowe i niebinarne mogą liczyć na wsparcie specjalnie powołanego pełnomocnika Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta. W ramach tej pomocy oferowane są rozmowy wspierające oraz cykliczne grupy wsparcia, które mają na celu rozwój osobisty i wzmacnianie więzi w społeczności. Podjęte działania stanowią spójny system wsparcia, a działania informacyjno-promocyjne przyczyniają się do podniesienia świadomości osób studiujących.

Studentom oferowana jest m.in. pomoc w zakresie praw i obowiązków studenta, w szczególności przedstawianie zainteresowanym studentom informacji dotyczących funkcjonowania i regulacji prawnych obowiązujących w Uniwersytecie, zwłaszcza dotyczących przebiegu toku studiów oraz procedur przyznawania pomocy materialnej. Ponadto ważnym elementem procesu uczenia się jest zapewnienie studentom środowiska stymulującego do rozwoju, co oznacza, oprócz zapewnienia odpowiednich warunków studiowania, zapewnienie trudniejszego do empirycznego skategoryzowania, poczucia bezpieczeństwa. Uczelnia oferuje możliwość indywidualnej organizacji sesji egzaminacyjnej i egzaminów, a także urlopy dziekańskie. Regulamin Studiów przewiduje wsparcie w postaci indywidualnej organizacji studiów (IOS), skierowane do osób, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych, indywidualnego toku studiów (ITS), to forma wsparcia dla studentów z wysoką średnią, uzyskanym grantem badawczym lub ukończonych z wyróżnieniem studiów I stopnia, kontynuujących naukę na II stopniu oraz indywidualnego dostosowania studiów (IDS), dedykowane osobom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Decyzję w powyższych możliwościach wsparcia podejmuje Dziekan.

Zarówno na Uczelni jak i Wydziale działa, za pośrednictwem swoich organów, samorząd studencki. Jest istotną częścią systemu wsparcia studentów oraz realizacji ich ustawowych praw. Stoi na straży praw studenta oraz reprezentuje studentów przed władzami Uczelni, w tym występuje z różnego rodzaju wnioskami i opiniami, deleguje przedstawicieli do organów i ciał kolegialnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zapewniona jest możliwość korzystania z infrastruktury uczelnianej oraz niezbędne środki finansowe umożliwiające skuteczne reprezentowanie studentów na forum Uczelni oraz prowadzenie działalności edukacyjnej, promocyjnej, integracyjnej, a także wspierającej. Aktywność ta zapewnia możliwość rozwoju organizacyjnego i przedsiębiorczego.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiadają działy obsługowe, w szczególności Dziekanat Wydziału Humanistycznego oraz sekretariat kierunku filologia polska, świadcząc usługi w sposób skuteczny. Administracja została odpowiednio dostosowana do potrzeb elektronicznego obiegu dokumentów. Również praca pozostałej kadry wspierającej kształcenie została dostosowana do aktualnych wymagań i potrzeb. Studenci przed rozpoczęciem zajęć mają zapewnione szkolenia z efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Mają również kompleksowe wsparcie

okazywane w ciągu roku akademickiego w tym w zakresie. Studentom zapewniany jest dostęp do poczty e-mail w domenie Uczelni.

Na poziomie Uczelni sprawami studenckimi zajmuje się Prorektor ds. studenckich i kształcenia. W ramach przypisanych zadań, w szczególności dba o zapewnienie pomocy studentom w sprawach związanych ze studiowaniem oraz funkcjonowaniem w Uniwersytecie. Ponadto rozstrzyga w indywidualnych sprawach studenckich. Pracownicy administracji oraz kadra wspierająca proces kształcenia posługuje się językami obcymi w sposób umożliwiający sprawną obsługę osób studiujących. Studenci uczestniczący w wymianach międzynarodowych i krajowych otrzymują wsparcie organizacyjne od odpowiednich działów administracji oraz osób koordynujących programy Erasmus+, Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) oraz MOST. W Uczelni realizowane są również programy oferowane przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA), w których mogą uczestniczyć studenci.

W ramach działań doskonalących w Uniwersytecie Śląskim działa program „Student Buddy Support!”, który ma na celu tworzenie sieci wsparcia wśród studentów. W ramach tego programu wybrano Ambasadorkę Dostępności (Buddy) spośród studentów starszych roczników. Ich zadaniem jest udzielanie wsparcia w różnych obszarach, takich jak poradnictwo i informacje dotyczące specjalnych potrzeb edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zdrowia psychicznego. Ambasadorki pomagają również w sprawach prawnych i administracyjnych, np. przy sporządzaniu i składaniu dokumentów związanych z tokiem studiów. Ponadto wspierają studentów z niepełnosprawnościami, pomagając im w znalezieniu asystenta wśród społeczności akademickiej. Program ten odgrywa istotną rolę w ułatwianiu codziennego funkcjonowania studentom oraz w budowaniu bardziej otwartego i wspierającego środowiska na Uczelni.

Uniwersytet Śląski w Katowicach dokonuje bieżącej ewaluacji systemu wsparcia studentów, posiłkując się przeprowadzanymi ankietami wśród studentów. Poziom zaangażowania studentów w partycypowanie w trakcie procesu ankietyzacji jest dość niski, ale wystarczający dla dokonania obiektywnej oceny. W następstwie wyników przeprowadzonych badań podejmowane są działania doskonalące. Jakość wsparcia studentów jest również badana na podstawie ankiet dotyczących m.in. praktyk czy kontaktów z kadrą naukową. Studenci w otwartych wypowiedziach mają możliwość sugerowania zmian, co stwarza duże pole możliwości dla doskonalenia mechanizmu wsparcia studentów. Ewaluacja i monitorowanie całego procesu studiowania przybiera również nieformalną formę w trakcie rozmów i spotkań pomiędzy studentami a pracownikami Uczelni oraz w oparciu o udział przedstawicieli studentów w ciałach kolegialnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wielopłaszczyznowe, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, a także przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku. Przyjęty system motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega przeglądom, w których uczestniczą studenci. Sformułowana poniżej rekomendacja nie ma wpływu na obniżenie końcowej oceny kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Zwiększenie dostępności świadczonych usług w zakresie wsparcia psychologicznego.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Standard jakości kształcenia 9.1

Dostęp do informacji publicznej jest realizowany za pomocą strony internetowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz dedykowanej wizytowanemu kierunkowi stronie internetowej Wydziału Humanistycznego. Strona uczelniana i wydziałowa dostępne są w dwóch wersjach językowych: polskiej oraz angielskiej. Uczelnia, zgodnie z wymogami prawnymi, prowadzi Biuletyn Informacji Publicznej w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej. Na stronie BIP Uniwersytetu Śląskiego dostępne są wszystkie informacje na temat działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni, w tym również regulacji wewnętrznych dotyczących trybów studiów oraz programów studiów, a także wydawane akty prawne. Na stronie Uczelni istnieje możliwość przekierowania na stronę Biuletynu Informacji Publicznej, w celu bezproblemowego odnalezienia wszelkich dokumentów. Wszystkie wymienione źródła nie wymagają posiadania kont ani weryfikacji tożsamości. Strony internetowe Uczelni oraz Wydziału utrzymane są w nowoczesnej, przystępnej i przejrzystej formie, a treści są proste do weryfikacji. Ponadto strona Wydziału Humanistycznego zawiera informacje dotyczące m.in.: struktury Uczelni, jakości kształcenia, programu wymiany

Erasmus+ i MOST, czy wsparcia materialnego. W systemie USOSweb dostępne są sylabusy zajęć. Strona internetowa zapewnia źródło wiedzy dla społeczności akademickiej.

Strona internetowa jest dostosowana do osób z niepełnosprawnościami, każdy użytkownik ma prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub jakiegoś jej elementu. Zapewniona jest możliwość powiększania tekstu, a także dokonanie kontrastu strony. Strona ma również przystosowaną do potrzeb wielu osób wersję mobilną, dzięki której w łatwy sposób można korzystać z niej, np. na smartfonach. Prowadzona polityka informacyjna w tym zakresie jest wyczerpująca.

Uniwersytet Śląski realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasad transparentności i dostępu do informacji dla wszystkich zainteresowanych. Informacje o rekrutacji i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców. Uniwersytet oraz Wydział przez wykorzystanie licznych kanałów informacyjnych zapewniają dostęp szerokiemu gronu użytkowników do informacji, które są łatwo dostępne, język komunikacji dostosowany jest do charakterystyki każdej przestrzeni.

Publikowane na stronie informacje są czytelne zarówno dla osób kandydujących, jak i studiujących. Krok po kroku pokazują ścieżkę i to, co należy wiedzieć od momentu rozpoczęcia ubiegania się o miejsce na studia, aż po etap studiowania. Wskazane są więc zarówno procedury rekrutacji (w tym jej terminarz i koszt), jak i cele kształcenia, opisany jest proces nauczania i przyznawane tytuły zawodowe. Ponadto udostępniony jest spis pracowników jednostki wraz z zawartą sylwetką.

W poniższej tabeli przedstawiono, które informacje zostały umieszczone na stronie internetowej Uniwersytetu.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Aktualne programy studiów z efektami uczenia się	TAK
7.	Sylabusy	TAK
8.	Kompletność sylabusów	TAK
9.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK

10.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
11.	Erasmus	TAK
12.	Most	TAK
13.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
14.	Tygodniowy rozkład zajęć / harmonogram zjazdów i rozkład zajęć	TAK
15.	Regulamin studiów	TAK
16.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
17.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	TAK
18.	Biuro Karier	TAK
19.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
20.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Bieżące monitorowanie dostępności do informacji odbywa się w drodze bezpośredniego kontaktu studentów i przedstawicieli Rady Studentów. W przypadku strony internetowej Uniwersytetu Śląskiego oraz Wydziału Humanistycznego prowadzone są działania w oparciu o sugestie użytkowników. Prowadzona jest kompleksowa analiza publikowanych treści, ich przydatności, dostępności oraz jakości. Monitorowaniem zajmuje się Centrum Obsługi Studenta, które uwzględnia również opinie kandydatów i kandydatek na studia, zbierane za pomocą ankiet ewaluacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego

kształcenia. Publikowane treści są dostępne w dwóch wersjach językowych, zapewniając optymalną dostępność wynikającą z charakterystyki kierunku. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom. Wyznaczony został podmiot odpowiedzialny za monitorowanie zakresu i aktualności informacji dostępnej publicznie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia dysponuje systemem polityki jakości, umożliwiającym systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Funkcjonowanie uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia opiera się na zasadach określonych w Statucie oraz zarządzeniu rektora w sprawie określenia polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, który obejmuje zestaw procedur, obowiązków i zadań mających na celu zapewnienie, doskonalenie, monitoring oraz ewaluację jakości kształcenia.

Zgodnie z tymi dokumentami, nadzór nad funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia na filologii polskiej sprawuje dyrektor kierunku, którego organem doradczym jest rada dydaktyczna kierunku filologia polska, a jej zakres obowiązków określa Regulamin organizacyjny Uczelni. W skład rady dydaktycznej filologii polskiej wchodzi: dyrektor jako przewodniczący i jego zastępca oraz 11 przedstawicieli pracowników badawczo-dydaktycznych, mający doświadczenie w prowadzeniu zajęć na danym kierunku, w tym specjaliści z zakresu kształcenia nauczycieli, a także dwoje studentów (po jednym przedstawicielu z każdego poziomu studiów), wskazani przez właściwy organ samorządu studenckiego. W obradach rady z głosem doradczym bierze także udział 5 interesariuszy zewnętrznych, związanych zakresem działalności z kierunkiem. Do zadań rady dydaktycznej należy m.in. wyrażanie opinii w sprawach dotyczących kształcenia na kierunku, opiniowanie zmian w programie studiów, warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim, a także realizacja procedur wskazanych w wydziałowym systemie zapewniania jakości kształcenia. Do zadań rady dydaktycznej należy także monitorowanie realizacji programu studiów na kierunku filologia polska oraz jego okresowy przegląd.

Na poziomie wydziału nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów należy do dziekana i prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Prodziekan koordynuje pracę dyrektorów i rad dydaktycznych wszystkich kierunków studiów oraz przewodniczy wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów, odpowiadając za realizację procedur zapewniania jakości kształcenia. Ich działania wspiera powołany przez dziekana pełnomocnik ds. jakości kształcenia i akredytacji, który wchodzi w skład uczelnianego zespołu odpowiedzialnego za jakość kształcenia i akredytację. Na wydziale działa także wydziałowa rada samorządu studenckiego.

Biorąc pod uwagę powyższe, kompetencje i zakres działań poszczególnych osób czuwających nad prawidłowym procesem kształcenia na filologii polskiej, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku, zostały określone w sposób przejrzysty.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury, zgodnie z uchwałą Senatu w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Określone zostały procedury oraz osoby odpowiadające za przygotowanie dokumentacji niezbędnej do utworzenia nowego kierunku oraz wprowadzania zmian do programu studiów. Zgodnie z przyjętymi zasadami, przygotowane przez dyrektora kierunku zmiany w programie studiów po zaopiniowaniu przez członków rady dydaktycznej oraz po konsultacjach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego są przekazywane dziekanowi. Program sprawdzany jest także pod kątem formalnym przez pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji oraz drugiego, wskazanego pełnomocnika innego wydziału. Zmiany programu studiów muszą uzyskać również opinię wydziałowego samorządu studentów. Następnie dziekan przedstawia program senatowi Uczelni za pośrednictwem komisji ds. kształcenia i studentów, która również opiniuje zmiany w programach studiów jako organ doradczy rektora i senatu.

Przy projektowaniu programu studiów wykorzystywane są także innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, w szczególności współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Zasady okresowego przeglądu programów studiów określają procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, które obejmują w szczególności analizę wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów i ocen), monitorowanie procesu dyplomowania (wybór seminariów, przebieg procesu dyplomowania, praca dyplomowa i jej recenzje) oraz monitorowanie zapewniania jakości praktyk zawodowych. Analizie podlegają również potrzeby w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych oraz wsparcie studentów w procesie uczenia się. Po zakończeniu roku akademickiego rada dydaktyczna kierunku przygotowuje raport z oceny jakości kształcenia na kierunku filologia polska (czego świadectwem były przykładowe dokumenty przedstawione przez władze kierunku) i przedstawia go dziekanowi. Poddany analizie na poziomie wydziału raport wchodzi następnie w skład wydziałowego raportu z oceny jakości kształcenia. Wyniki przeglądu programu studiów i sam raport stają się także przedmiotem dyskusji na

cyklicznych otwartych spotkaniach z pracownikami oraz studentami kierunku. Wadą systemu jest niesystematyczne weryfikowanie efektów uczenia się oraz sposobu ich osiągania, co przekłada się na uchybienia dotyczące sformułowania efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia na ocenianym kierunku, w szczególności dotyczące kształcenia językowego na poziomie B2+ oraz efektów szczegółowych na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela.

Monitorowanie programu studiów dokonuje się także w oparciu o wyniki cyklicznych badań ankietowych realizowanych na Uczelni – w anonimowych ankietach w formie online studenci mają możliwość oceny różnych aspektów zajęć oraz osób je prowadzących; co też istotne – również nauczyciele akademicy mogą się niezależnie wypowiedzieć na temat poszczególnych grup, oceniających ich zajęcia. W ostatnim roku zmodyfikowano formę przeprowadzenia ankietyzacji, wprowadzając obok oceny ilościowej także jakościową, opisową, uwzględniającą komentarze osób studiujących. Na podstawie analizy indywidualnych wyników ankiety dyrektor kierunku studiów podejmuje rozmowy wyjaśniające z pracownikami lub decyduje o przeprowadzeniu hospitacji zajęć. Wnioski wynikające z analizy danych pozyskanych z ankiet są przedstawiane podczas posiedzeń rady dydaktycznej oraz na spotkaniach ze studentami, założonych w wewnętrznych procedurach zapewniania jakości na wydziale, które jednak w ostatnim roku nie zostały zrealizowane. **Rekomenduje się** regularne, zgodne z wewnętrznymi wydziałowymi procedurami udostępnianie informacji na temat wyników ankietyzacji osobom studiującym.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą zatem udział interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy oraz studenci wchodzący w skład dydaktycznej kierunku, pod uwagę brane są też opinie wyrażone w ankietach studenckich oraz na spotkaniach otwartych), a także interesariusze zewnętrzni (pracodawcy i praktykodawcy), którzy wchodzą w skład rady dydaktycznej kierunku z głosem doradczym. Obecnie w pracach rady bierze udział pięć osób reprezentujących instytucje mające związek z zakresem działalności zawodowej absolwentów kierunku (placówki oświatowe, ośrodki doskonalenia nauczycieli, instytucje kultury), do których zadań należy również opiniowanie programu studiów. Przedstawiciele pracodawców przedstawiają opinie na formalnych spotkaniach i w sposób niesformalizowany, wypowiadając się nt. pożądanych umiejętności i kompetencji absolwentów kierunku filologia polska z punktu widzenia zapotrzebowania rynku pracy w obszarach powiązanych z kształceniem specjalnościowym. Istotnym etapem współpracy były także konsultacje dyrekcji kierunku w okresie prac związanych z wprowadzeniem Nowej Koncepcji Studiów, w wyniku których zwiększono liczbę aktywizujących form zajęć, zmieniono sekwencję modułów specjalnościowych oraz wprowadzono dodatkowe zajęcia z prawa.

Można zatem potwierdzić, iż na ocenianym kierunku przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, a wnioski z niej płynące są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Założone mechanizmy projakościowe nie działają jednak w sposób w pełni właściwy i skuteczny, o czym świadczą nieprawidłowości zdiagnozowane w kryterium 1, 2 i 3, dotyczące efektów uczenia się na drugim stopniu, treści programowych, sposobu realizacji zajęć i ich weryfikacji w odniesieniu do zajęć z języka obcego kształcącego umiejętności na poziomie B2+ na studiach drugiego stopnia, szczegółowych efektów uczenia się na specjalności *nauczycielskiej* na obu poziomach kształcenia oraz nieselektywnej rekrutacji na drugi stopień studiów. Sposób przeprowadzania oceny programu studiów wymaga dalszego doskonalenia oraz podjęcia działań zapewniających skuteczną realizację programu studiów.

Jakość kształcenia na filologii polskiej podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości na kierunku. Uczelnia nie doprowadziła do końca i w sposób skuteczny deklarowanych zmian programu studiów, stanowiących odpowiedź na poprzednią ocenę programową w zakresie określenia poziomu kształcenia językowego na drugim stopniu studiów. Nie wszystkie działania naprawcze i doskonalące przyniosły tym same skuteczne i długotrwałe zmiany.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Zastrzeżenie dotyczy niepełnej skuteczności w zakresie oceny efektów uczenia się na drugim stopniu, treści programowych i ich weryfikacji w odniesieniu do zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia, oceny szczegółowych efektów uczenia się i treści programowych na specjalności *nauczycielskiej* na obu poziomach studiów oraz nieselektywnej rekrutacji na drugi stopień studiów. O wadliwości funkcjonowania systemu jakości kształcenia świadczą nieprawidłowości sformułowanej w kryteriach 1, 2 i 3.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczącej niepełnej skuteczności systemu jakości kształcenia obowiązującego na wydziale w zakresie oceny programu studiów, czego potwierdzeniem jest nieuwzględnienie w systematycznych przeglądach programu studiów oceny efektów uczenia się na drugim stopniu, treści programowych i ich weryfikacji na zajęciach kształcących umiejętności w zakresie języka obcego na poziomie B2+, oceny szczegółowych efektów uczenia się i treści programowych na specjalności *nauczycielskiej* na obu poziomach studiów oraz nieselektywnej rekrutacji na drugi stopień studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Rekomendacje

Rekomenduje się regularne i zgodne z wewnętrznymi procedurami udostępnianie informacji na temat wyników ankietyzacji osobom studiującym.

Zalecenia

1. Efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, umożliwiające skuteczne działania naprawcze w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453)
8. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
9. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
10. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

